

ZALĄCZNIK
do Uchwały Nr XXI/109/04
Rady Gminy Rawa Mazowiecka
z dnia 5 listopada 2004 r

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY

RAWA MAZOWIECKA,

Wstęp.....3

I. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Rawa Mazowiecka.....

II. Aktualna sytuacja społeczno – gospodarcza gminy.

II.1. Rys historyczny

II.2. Położenie, powierzchnia i ludność

II.3. Środowisko przyrodnicze.

II.4. Turystyka.

.....

II.5. Zagospodarowanie przestrzenne.

5.1. Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego.

5.2. Infrastruktura komunikacyjna.

5.3. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego.

5.4. Elektroenergetyka.

5.5. Ciepłownictwo.

5.6. Zaopatrzenie w gaz.

5.7. Gospodarka wodno - ściekowa.

5.8. Gospodarka odpadami.

5.9. Struktura własności nieruchomości.

5.10. Stan obiektów dziedzictwa kulturowego.

5.11. Identyfikacja problemów.

II.6. Gospodarka.

6.1. Główni pracodawcy: struktura i trendy.

6.2. Struktura podstawowych branż na terenie gminy.

6.3. Ilość osób zatrudnionych w danych sektorach.

6.4. Identyfikacja problemów.

II.7. Rolnictwo.

Identyfikacja problemów.

II.8. Sfera społeczna.

8.1. Sytuacja demograficzna i społeczna.

8.2. Warunki i jakość życia mieszkańców.

8.3. Określenie grup społecznych wymagających wsparcia.

8.4. Rynek pracy.

8.5. Identyfikacja problemów.

8.6. Analiza SWOT.....	
III. Zadania mające na celu poprawę sytuacji na terenie gminy.....	
III.1 Cele i zadania.....	
III.2 Planowane zadania w świetle ZPORR.....	
III.3 Lista zadań według hierarchii ważności.....	
IV. Realizacja zadań i projektów	
IV.1. Planowane projekty i zadania inwestycyjne w okresie 2004-2006.....	
V. Powiązanie projektów z innymi działaniami realizowanymi na terenie Gminy , powiatu rawskiego i województwa łódzkiego.	
VI. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć planu rozwoju	
VII. Plan finansowy na lata 2004 – 2006.	
VIII. System wdrażania.	
IX. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.	
IX.1.System monitorowania.	
IX.2.Sposoby oceny.	
IX.3.Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi.....	
IX.4. <i>Public Relations</i>	

I. WSTĘP

Plan Rozwoju Lokalnego przedstawia sytuację społeczno-gospodarczą gminy Rawa Mazowiecka. Formułuje wynikające z niej priorytety i cele rozwoju ujęte w formie konkretnych zadań, których realizacja powinna doprowadzić do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju społecznego i gospodarczego, ze szczególnym uwzględnieniem zaangażowania środków UE i budżetu gminy w zaspakajaniu najważniejszych potrzeb społeczności lokalnej.

Wymóg opracowania niniejszego Planu Rozwoju Lokalnego wynika z obowiązku przyjętej procedury tworzenia dokumentów w kontekście wdrażania procesu absorpcji funduszy strukturalnych. Plan Rozwoju Lokalnego realizowany będzie w ramach kilku priorytetów i działań Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego współfinansowanego z dwóch funduszy strukturalnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Opracowany Plan ma odzwierciedlenie w poszczególnych dokumentach programowych:

- Narodowym Planie Rozwoju NPR (określającym strategię społeczno-gospodarczą Polski w pierwszych latach członkostwa w Unii Europejskiej. Celem NPR-u jest „rozwijanie konkurencyjnej gospodarki, opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poprawę spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym”);
- Podstawach Wsparcia Wspólnoty – PWW (dokument przyjęty przez Komisję Europejską w uzgodnieniu z rządem polskim zawierającym strategię i priorytety działań. PWW wdrażane są przez programy operacyjne);
- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego – ZPORR (program ten rozwija cele NPR, określając priorytety, kierunki i wysokość środków przeznaczonych na realizację polityki regionalnej państwa. Przygotowany został przez Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w ścisłej współpracy z samorządami wszystkich województw);
- Uzupełnieniem ZPORR (dokument wdrażający strategię i priorytety programu, zawierający informacje na temat działań realizowanych w ramach tego programu).

Według wytycznych MGPIPS realizacja Planu Rozwoju Lokalnego oparta powinna być i ukierunkowana na „wspieranie ośrodków gospodarczych poprzez realizację projektów z zakresu infrastruktury technicznej, zwłaszcza połączeń transportowych pomiędzy centrami regionalnymi, infrastruktury środowiskowej, lokalnej infrastruktury turystycznej, kulturowej i rekreacyjnej, edukacyjnej oraz ochrony zdrowia, tworzenia i

rozwoju lokalnych mikroprzedsiębiorstw, infrastruktury służącej działalności gospodarczej oraz rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich, przemysłowych i powojaskowych”.

Plan Rozwoju Lokalnego w przypadku gminy Rawa Mazowiecka opracowany jest głównie w odniesieniu do programu ZPORR. Celem takiego działania jest stworzenie kompleksowego dokumentu, który stanowić ma wytyczne do realizacji zadań finansowanych z funduszy – Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Na realizację ZPORR w Polsce zaangażowanych będzie 4 230,1 mln euro, w tym z funduszy strukturalnych 2968,5 mln euro, z czego na województwo łódzkie przyznane zostało ok.mln euro.

Plan Rozwoju Lokalnego gminy Rawa Mazowiecka wykonano również zgodnie z Ustawą z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591; z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055).

Zadania zapisane w Planie Rozwoju Lokalnego gminy Rawa Mazowiecka są także zgodne z:

- Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego
(Uchwała Sejmiku Województwa Łódzkiego nr XXIII/286/2000 z dnia 26 września 2000r.),
- Strategią Rozwoju Powiatu Rawskiego
(Uchwała Rady Powiatu Rawskiego nr XXV /135/2001z dnia 26 stycznia 2001 roku),
- Strategią Rozwoju Gminy Rawa Mazowiecka
(Uchwała Rady Gminy nr XLIII/253/2002 z dnia 9 października 2002 r.),
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rawa Mazowiecka
(Uchwała Rady Gminy nr XVI/116/2000 z dnia 26 kwietnia 2000 r.),

Plan Rozwoju Lokalnego jest **dokumentem otwartym**, którego celem jest zapewnienie koncentracji i efektywności wykorzystania środków na strategiczne działania samorządu. Odniesienie realizacji przyszłych zadań do celów zawartych w „Strategii rozwoju gminy Rawa Mazowiecka” umożliwi porównanie spójności podejmowanych działań w szerokim czasookresie. Natomiast powiązanie projektów z innymi działaniami realizowanymi na terenie gminy wskazuje na zintegrowane cele realizacji planu rozwoju gminy Rawa Mazowiecka.

Przyjęte wskaźniki osiągnięć PRL odnoszą się do działań realizowanych w ramach przyjętych i przyszłych zadań wynikających z programu operacyjnego. Natomiast przyjęte systemy wdrażania i monitorowania mają na celu właściwe wdrażanie niniejszego dokumentu.

Niezmiernie ważną częścią Planu jest system finansowania zadań w przyjętych okresach programowania Unii Europejskiej tj. lata 2004-2006 . Opracowany schemat źródeł finansowania zadań obejmuje okres pierwszy (okres drugi nie jest ujęty , gdyż nie jest znana alokacja środków w przyszłym programowaniu). Procentowy udział poszczególnych źródeł finansowania zadań jest szacunkowy, gdyż każde finansowanie przyznawane jest do określonych maksymalnych wartości, np. do 75% dofinansowania.

W opracowaniu Planu Rozwoju Lokalnego wykorzystano protokoły z corocznych zebrań sołeckich, podczas których mieszkańcy zgłaszają swoje postulaty dotyczące poprawy warunków i jakości życia na terenie gminy .

W odniesieniu do Planu Rozwoju Lokalnego przyjęto następujące założenia:

- Realizacja Planu ma służyć mieszkańcom gminy oraz instytucjom i organizacjom funkcjonującym na jej terenie.
- Decyzję o przyjęciu Planu oraz decyzje dotyczącą realizacji jej założeń podejmuje Rada Gminy Rawa Mazowiecka .

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Rawa Mazowiecka będzie na bieżąco aktualizowany we współpracy z lokalnymi partnerami społeczno – gospodarczymi.

Otwarty charakter dokumentu umożliwi wprowadzanie korekt przyjętego Planu wynikających z procesu transformacji społeczno-gospodarczych oraz zmian hierarchii priorytetów przyjętych przez Samorząd Gminy.

I. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego gminy Rawa Mazowiecka.

Obszarem realizacji poniższego Planu Rozwoju Lokalnego jest cały teren wiejskiej gminy Rawa Mazowiecka. Realizację planu rozłożono na lata 2004-2006.

II. Aktualna sytuacja społeczno – gospodarcza gminy.

II.1. Rys historyczny.

Najstarsze ślady osadnictwa na ziemi rawskiej pochodzą z epoki paleolitu, tj. 10 000 lat p.n.e., znaleziska przedmiotów wykonanych krzemieni z tego okresu pochodzą m.in. z Małgorzatowa – wsi położonej na terenie gminy Rawa Mazowiecka. Pierwsze wzmianki historyczne o miejscowościach położonych na terenie obecnej gminy pochodzą

z XIV w. i dotyczą miejscowości : Boguszyce, Głuchówek, Konopnica, Zawady. W XV w. wymienione były również wsie Kurzeszyn i Żydomice. Badania archeologiczne potwierdzają, że już w połowie XII w. w miejscowości Kurzeszyn istniał gród drewniany.

Historia tych ziem jednak związana jest nierozłącznie z bogatą przeszłością miasta Rawa Mazowiecka oraz Mazowsza. Najstarsze zapiski dotyczące miasta sięgają XIV w., a niedługo potem w widłach rzeki Rawki i Rylki powstał zamek obronny, gdzie do dzisiaj przetrwała tylko baszta. Wokół zamku w bliższej i dalszej odległości pojawiali się liczni rzemieślnicy i kupcy, a w okolicy powstały pałace bogatego ziemiaństwa i urzędników królewskich.

Na obszarze gminy poprzez dłuższy czas utrzymywał się front działań wojennych I Wojny Światowej, co skutkowało znacznym wyniszczeniem infrastruktury wsi i grabieżami.

W czasie II Wojny Światowej na terenie gminy działały liczne oddziały partyzanckie, szczególnie w Rawie i Kurzeszynie.

Powiat rawski został wyzwolony 17 stycznia 1945 roku. Gmina Rawa Mazowiecka powstała na skutek reformy administracyjnej z dnia 1 stycznia 1973 roku i w tych granicach funkcjonuje do dnia dzisiejszego.

II.2. Położenie, powierzchnia i ludność.

Gmina Rawa Mazowiecka położona jest w zachodniej części Powiatu Rawskiego, leżącego we wschodniej części województwa łódzkiego, sąsiadującego z województwem mazowieckim.

Gmina Rawa Mazowiecka graniczy z gminami:

- Głuchów,
- Skierniewice,
- Nowy Kawęczyn,
- Cielądz,
- Regnów,
- Żelechlinek,
- Czerniewice
- Miastem Rawa Mazowiecka
- Miastem i Gminą Biała Rawska

Gmina Mazowiecka posiada obszar o powierzchni 16 398 ha i jest położona wokół miasta Rawa Mazowiecka . Sąsiedztwo miasta Rawa Mazowiecka ma wpływ na wiele sfer życia gminy. W gminie zamieszkują 8492 osoby (stan na dzień 2002.12.31).

W skład gminy Rawa Mazowiecka według obrębów geodezyjnych wchodzi 51 miejscowości (według urzędowego wykazu w gminie są 54 miejscowości), tworząc 38

sołectwa. Miejscowości te są znacznie zróżnicowane pod względem zajmowanej powierzchni a także warunków przyrodniczo – ekonomicznych.

Przez teren Gminy Rawa Mazowiecka przebiega wiele ważnych szlaków komunikacji samochodowej. Korzystny układ komunikacyjny (50 km do miasta Łódź i 70 km do miasta Warszawa) sprawia, że obszary położone przy szlakach komunikacji krajowej stają się atrakcyjnymi terenami dla inwestorów. Dobry układ komunikacyjny jest atutem dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości.

Tabela 1. Podział administracyjny gminy.

L.p.	Jednostka pomocnicza	Miejscowości
1.	Sołectwo Boguszyce	Boguszyce, Boguszyce Małe
2.	Sołectwo Bogusławski Małe	Bogusławski Małe, Świnice
3.	Sołectwo Byszewice	Byszewice
4.	Sołectwo Chrusty	Chrusty
5.	Sołectwo Dziurdziły	Dziurdziły, Zarzecze
6.	Sołectwo Garłów	Garłów
7.	Sołectwo Głuchówek	Głuchówek, Nowy Głuchówek
8.	Sołectwo Janolin	Janolin, Huta Wałowska
9.	Sołectwo Jakubów	Jakubów, Helenów
10.	Sołectwo Julianów	Julianów
11.	Sołectwo Kaliszki	Kaliszki
12.	Sołectwo Kaleń	Kaleń
13.	Sołectwo Konopnica	Konopnica
14.	Sołectwo Kurzeszyn	Kurzeszyn, Kurzeszynek, Gaj, Nowy Kurzeszyn
15.	Sołectwo Księża Wola	Księża Wola
16.	Sołectwo Linków	Linków
17.	Sołectwo Leopoldów	Leopoldów
18.	Sołectwo Lutkówka	Lutkówka
19.	Sołectwo Matyldów	Matyldów, Bogusławski Duże
20.	Sołectwo Małgorzatów	Małgorzatów, Zielone
21.	Sołectwo Niwna	Niwna, Pokrzywna
22.	Sołectwo Nowa Wojska	Nowa Wojska
23.	Sołectwo Podlas	Podlas
24.	Sołectwo Przewodowice	Przewodowice, Julianów Raducki
25.	Sołectwo Pukinin	Pukinin
26.	Sołectwo Rogowiec	Rogowiec, Rossocha
27.	Sołectwo Rossocha	Nowa Rossocha, Stara Rossocha
28.	Sołectwo Soszyce	Soszyce
29.	Sołectwo Stare Byliny	Stare Byliny
30.	Sołectwo Ścieki	Ścieki
31.	Sołectwo Stara Wojska	Stara Wojska
32.	Sołectwo Wałowice	Wałowice, Stary Dwór

33.	Sołectwo Wilkowice	Wilkowice
34.	Sołectwo Wołuczka	Wołuczka
35.	Sołectwo Zagórze	Zagórze
36.	Sołectwo Pasieka Wałowska	Pasieka Wałowska
37.	Sołectwo Zawady	Zawady
38.	Sołectwo Żydowice	Żydowice

Źródło: Na podstawie Danych Urzędu Gminy

Tabela 2. Struktura ludności pod względem miejsca zamieszkania na dzień 31.12.2003r.

L.p.	Jednostka pomocnicza	Miejscowości	Liczba mieszkańców		Ludność	
			osoby	%	osoby	%
1.	Sołectwo Boguszyce	Boguszyce	484	5,70	591	6,95
		Boguszyce Małe	107	1,25		
2.	Sołectwo Bogusławski Małe	Bogusławski Małe	141	1,70	185	2,21
		Świnice	44	0,51		
3.	Sołectwo Byszewice	Byszewice	251	2,95	251	2,95
4.	Sołectwo Chrusty	Chrusty	244	2,87	244	2,87
5.	Sołectwo Dziurdzioly	Dziurdzioly	204	2,40	301	3,53
		Zarzeczce	97	1,13		
6.	Sołectwo Garłów	Garłów	60	0,71	60	0,71
7.	Sołectwo Julianów	Julianów	162	1,91	162	1,91
8.	Sołectwo Głuchówek	Głuchówek	135	1,58	195	2,29
		Nowy Głuchówek	60	0,71		
9.	Sołectwo Janolin	Janolin	58	0,68	166	1,95
		Huta Wałowska	108	1,27		
10.	Sołectwo Jakubów	Jakubów	42	0,48	80	0,93
		Helenów	38	0,45		
11.	Sołectwo Matyldów	Matyldów	154	1,81	267	3,14
		Bogusławski Duże	113	1,33		
12.	Sołectwo Małgorzatów	Małgorzatów	37	0,44	133	1,57
		Zielone	96	1,13		
13.	Sołectwo Kaliszki	Kaliszki	54	0,64	54	0,64
14.	Sołectwo Kaleń	Kaleń	293	3,45	293	3,45
15.	Sołectwo Konopnica	Konopnica	431	5,07	431	5,07
16.	Sołectwo Niwna	Niwna	273	3,21	463	5,45
		Pokrzywna	190	2,24		
17.	Sołectwo Księża Wola	Księża Wola	256	3,01	256	3,01
18.	Sołectwo Rogówiec	Rogówiec	57	0,67	406	4,78
		Rossocha	349	4,11		
19.	Sołectwo Rossocha	Nowa Rossocha	49	0,58	113	1,33
		Stara Rossocha	64	0,75		
20.	Sołectwo Linków	Linków	129	1,52	129	1,52

21.	Sołectwo Leopoldów	Leopoldów	116	1,37	116	1,37
22.	Sołectwo Podlas	Podlas	167	1,97	167	1,97
23.	Sołectwo Kurzeszyn	Kurzeszyn	145	1,71	513	6,04
		Kurzeszynek	51	0,60		
		Nowy Kurzeszyn	295	3,47		
		Gaj	22	0,26		
24.	Sołectwo Lutkówka	Lutkówka	53	0,62	53	0,62
25.	Sołectwo Nowa Wojska	Nowa Wojska	194	2,28	194	2,28
26.	Sołectwo Przewodowice	Przewodowice	91	1,07	111	1,30
		Julianów Raducki	20	0,23		
27.	Sołectwo Pukinin	Pukinin	518	6,10	518	6,10
28.	Sołectwo Soszyce	Soszyce	90	1,06	90	1,06
29.	Sołectwo Stare Byliny	Stare Byliny	105	1,23	105	1,23
30.	Sołectwo Wałowice	Wałowice	267	3,14	302	3,55
		Stary Dwór	35	0,41		
31.	Sołectwo Ścieki	Ścieki	168	1,97	168	1,97
32.	Sołectwo Stara Wojska	Stara Wojska	151	1,78	151	1,78
33.	Sołectwo Wilkowice	Wilkowice	376	4,43	376	4,43
34.	Sołectwo Wołucza	Wołucza	305	3,59	305	3,59
35.	Sołectwo Zagórze	Zagórze	111	1,31	111	1,31
36.	Sołectwo Pasieka Wałowska	Pasieka Wałowska	106	1,25	106	1,25
37.	Sołectwo Zawady	Zawady	164	1,98	169	1,98
38.	Sołectwo Żydowice	Żydowice	162	1,91	162	1,91
RAZEM			8492	100,0	8497	100,0

Źródło: Dane na podstawie ewidencji ludności prowadzonej w Urzędzie Gminy Rawa Mazowiecka.

Dla rozwoju gminy Rawa Mazowiecka istotne jest położenie pomiędzy Aglomeracją Łódzką zamieszkiwaną przez 785.134 osób¹, oraz Warszawską zamieszkiwaną przez około 1 650 000 osób . Są to silne ośrodki administracyjne, naukowe i gospodarcze oraz stanowią duży rynek towarów i usług.

Liczba ludności gminy stanowi 0,33 % ludności województwa łódzkiego² i 16,5 % ludności powiatu rawskiego.

Średnia gęstość zaludnienia gminy na koniec 2002r. wynosiła 52 osoby/km², Dla porównania średnia gęstość zaludnienia dla gmin wiejskich województwa łódzkiego wynosiła 54 osoby/ km² a dla powiatu gmin wiejskich powiatu rawskiego **79,5 osoby/km²**.

¹ Dane na koniec 2002r. zamieszczone na stronie internetowej: www.stat.gov.pl/urzedzylodz/index.htm

² Pod względem liczby ludności województwo łódzkie na koniec 2002r. zajmuje 6 miejsce w kraju z 2.607,4 tys. osób mieszkających w 3 miastach na prawach powiatu oraz w 21 powiatach ziemskich, w tym: 18 gminach miejskich, 24 gminach miejsko - wiejskich oraz 135 gminach wiejskich.

Według danych zebranych podczas Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 roku na terenie gminy Rawa Mazowiecka znajdują się 2554 gospodarstwa domowe. Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wynosi 3,31 osoby.

II.3. Środowisko przyrodnicze.

Pod względem krajobrazowym najbardziej atrakcyjna jest północna i południowo-zachodnia część gminy. Malownicza dolina rzeki Rawki i przylegające do niej obszary leśne sprawiły, że ta część gminy znalazły się w obrębie Bolimowsko – Radziejowickiego Obszaru Krajobrazu Chronionego oraz w obrębie Obszaru Krajobrazu Chronionego Górnej Rawki. Najcenniejsze elementy środowiska położone na terenie tych obszarów to :

- Rezerwat wodny rzeki Rawki – na całym biegu rzeki wraz ze starorzeczami i z pasem po 10 m obu stronach rzeki .
- Obszar chronionego krajobrazu – Bolimowsko – Radziejowski z doliną środkowej i górnej Rawki,
- Uroczyska „Dębina”, „Grabina”, „Rawski Las” z fragmentami kompleksów lasów wodochronnych i uroczysk „Byliny – Samogoszcz”, „Zagórze”, „Małgorzatów” (lasy prywatne)
- Pomniki przyrody:
 - Julianów – 10 dębów szypułkowych
 - 3 lipy, 1 klon, 1 brzoza na terenie cmentarza w Kurzeszynie,
 - 1 wiąz szypułkowy, 2 kasztanowce we wsi Boguszyce 11,
 - 1 kasztan biały, 1 klon zwyczajny, 1 robina akacjowa w konopnicy
 - 64 lipy drobnolistne, 7 lip szerokolistnych w Żydomicach
 - 10 drzew we wsi Julianów
- Aleje chronione :
 - Konopnica – Żydomicie (71 lip drobno- i szerokolistnych po obu stronach drogi przez Żydomicie)
 - Konopnica (109 drzew – głównie lipy drobnolistne –97, kasztanowiec biały, robina akacjowa).

Środowisko przyrodnicze gminy Rawa Mazowiecka jest konsekwencją położenia geograficznego, czyli miejsca, jakie gmina zajmuje w przestrzeni geograficznej. Warunki klimatyczne w obrębie gminy są względnie korzystne w zakresie potrzeb gospodarczych (stosunkowo małe zachmurzenie, duża ilość dni pogodnych, wysokie sumy promieniowania słonecznego, wystarczająca ilość opadów). Obszar gminy należy do

jednych z najcieplejszych w kraju, co stwarza korzystne warunki dla wegetacji roślin światło i ciepłolubnych. Lokalne cechy warunków klimatycznych można scharakteryzować następująco:

- Średnia temperatura roczna 7 – 8^oC,
- 100 – 110 dni przymrozkowych,
- okres wegetacyjny 210 – 220 dni,
- suma opadów rocznych 550 mm i poniżej,
- parowanie terenowe powyżej 500 mm rocznie, może to powodować deficyt w glebie,
- pokrywa śnieżna utrzymuje się od 38 do 60 dni,
- mała częstotliwość opadów gradu,
- wiatr najczęściej z zachodu,
- wysoka roczna suma promieniowania słonecznego (ok. 86kcal/cm²)
- średnie nasłonecznienie 4,6 godz.
- Średnia temperatura najcieplejszego miesiąca – 18^oC
- Średnia temperatura miesiąca najzimniejszego - 5^oC

Tereny leśne są rozmieszczone nierównomiernie i koncentrują się głównie na południowych i wschodnich obrzeżach gminy. Porastają tam liczne piaszczyste wzniesienia morenowe i otaczające je obszary zbudowane z piasków wodnolodowcowych.

Na pozostałych obszarach , a zwłaszcza tam gdzie występują dobre gleby wykształcone na glinach zwałowych(północ i zachód gminy) tereny leśne ustąpiły na rzecz użytków rolnych .

Ekosystemy leśne pełnią głównie funkcje ekologiczne ,ochronne ,klimatotwórcze i krajobrazowe . Lesistość gminy kształtuje się na poziomie 16,5% podczas gdy lesistość województwa wynosi 20,5%.

Ze względu na małą powierzchnię lasy gminy Rawa Mazowiecka w ograniczonym stopniu mogą pełnić funkcje rekreacyjne. W wielu miejscach na terenie gminy spotyka się często w obrębie pól i dolin rzecznych zagajniki sosnowe, chojniai oraz laski brzoźowe i olszowe. Są to zbiorowiska powstałe na skutek samoistnych zalesień porzuconych gruntów porolnych niskich bonitacji . Często są to tereny zalesione w wyniku naturalnej sukcesji lasu na nieużytkach .

Brak w gminie dużych obiektów przemysłowych sprawia ,że nie występują tutaj szczególnie uciążliwe zagrożenia dla środowiska zamieszkania człowieka .

Do najbardziej typowych zagrożeń środowiska naturalnego gminy Rawa Mazowiecka należą :

- Zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych wywołwane wprowadzaniem za pośrednictwem nieszczelnych szamb ścieków socjalno- bytowych i gnojowicy powstającej w indywidualnych gospodarstwach ,

- Dzięki wysypiska śmieci powstające na obrzeżach lasów głównie w wyrobiskach po eksploatacji kruszywa,
- Zanieczyszczenie powietrza wywoływane powszechnym używaniem (zwłaszcza w sezonie grzewczym) paliw stałych w piecach i kotłach o niskiej sprawności cieplnej co powoduje do atmosfery nadmierną emisję CO₂ , SO₂ .

Do obiektów, które mogą pogorszyć stan środowiska zaliczamy :

- Drogi krajowe i wojewódzkie,
- Linie energetyczne 110 kV,
- Gazociągi wysokiego ciśnienia,
- Składowisko odpadów we wsi Pukinin,
- Oczyszczalnie ścieków we wsiach Konopnica , Kurzeszyn , Rossocha
- Stacje paliw we wsiach Ścieki , Podlas , Wilkowice,
- Przetwórnice mięsa we wsi Niwna i Wałowice,
- Gorzelnie w Konopnicy i Wilkowicach,
- Wytwórnia mas bitumicznych w Konopnicy

Na terenie gminy nie ma obiektów , wobec których z uwagi na ich uciążliwe oddziaływanie na środowisko, ustanowiono by strefy ochronne.

Na tle atrakcyjnych walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy ważną rolę jako element sieci lokalnych powiązań ekologicznych pełni dolina rzeki Rawki wraz z dolinami rzek Krzemionki, Rylki, Białka i Czerwonki . Konieczne jest pozostawienie tych terenów jako obszarów otwartych tworzących „korytarze ekologiczne” –umożliwiających przemieszczanie się mas powietrza i migracje zwierzyny.

Tabela 3. Główne ciek wodne gminy Rawa Mazowiecka

L.p.	Nazwa rzeki	długość w km	
		ogółem	w tym uregulowane
1.	Rawka	24,2	8,1
2.	Białka	6,9	---
3.	Rylka	6,3	3,6
4.	Krzemionka	3,5	1,1
5.	RAZEM	40,9	12,8

Źródło: Dane własne Urzędu Gminy Rawa Mazowiecka.

II.4. Turystyka.

Na terenie Gminy znajdują się obiekty świadczące o znakomitości zamieszkałych tu dawniej rodów ziemiańskich.

Do dziś zachowały się pałace i parki dworskie w Rossosze, Wilkowicach , w Boguszycach i Starych Bylinach . Z wyjątkiem pałacu w Rossosze są to obiekty prywatne.

Najcenniejszym zabytkiem usytuowanym na terenie gminy jest modrzewiowy XVI-wieczny Kościółek w Boguszycach wpisany na światową listę dziedzictwa kultury UNESCO.

Do letnich atrakcji należą niewątpliwie dwa zbiorniki wodne Tatar Dolna i Tatar Górna , z których Tatar Dolna wraz z kąpieliskami , przystanią wodną i hotelem znajduje się w obrębie miasta Rawa Mazowiecka.

Przez urokliwe zakątki Gminy w okresie letnim kursuje zabytkowa kolejka wąskotorowa relacji Rogów – Biała Rawska. Przejazd kolejka stanowi niewątpliwie atrakcję turystyczną dla dzieci szczególnie z wielkomiejskich ośrodków . Kolej eksploatowana jest przez Fundację Kolei Wąskotorowych w Warszawie głównie w okresie wiosenno letnim .

Przez teren gminy wyznaczony został europejski szlak rowerowy. Szlak ten przebiega przez miejscowości Głuchówek – Rawa Mazowiecka – Boguszyce- Stare Byliny. Na terenie gminy brak jest miejsc noclegowych. Również baza gastronomiczna jest dość uboga. Połączenie działalności rolniczej z turystyczną może tworzyć alternatywne źródło utrzymania dla rolników. Wykorzystanie miejscowych walorów przyrodniczo – krajoznawczych może zaowocować wzrostem liczby osób zatrudnionych w tej dziedzinie gospodarki. Szczególnie istotny jest rozwój agroturystyki, mogący dać źródła utrzymania licznym rodzinom zamieszkującym atrakcyjne obszary gminy. Niedobór bazy agroturystycznej charakteryzuje się:

- niskim poziomem rozwoju kanalizacji wsi,
- mało rozbudowaną i słabo wyposażoną infrastrukturą techniczną,
- niskim poziomem lub brakiem usług około biznesowych (handlu, gastronomii itp.)

Dla rozwoju turystyki na terenie gminy oraz całego województwa wskazana jest budowa zbiorników wodnych w miejscowościach Boguszyce , Wołucza ,które zwiększyłyby walory rekreacyjne i turystyczne tej części gminy. Niezbędne są również znaczne dolesienia w południowej części gminy.

Jakość dróg w znacznym stopniu utrudnia rozwój turystyki na tych najbardziej atrakcyjnych turystycznie terenach gminy. Poprawa stanu dróg obok poprawy infrastruktury technicznej, jest jednym z najważniejszych warunków umożliwiających rozwój turystyki.

II.5. Zagospodarowanie przestrzenne.

Gmina Rawa Mazowiecka posiada zatwierdzone uchwałą Nr XVI/116/2000 przez Radę Gminy w 2000 roku Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy.

W 2002 i 2003 roku zatwierdzono uchwałami nr XLII/252/2002, VII/44/03, VII/45/03, VII/46/03, VII/47/03, VII/48/03, VII/48/03, VII/49/03 Rady Gminy Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego dla obszaru całej Gminy .

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wydzielono siedem podstawowych funkcji o następującym przeznaczeniu terenu:

- 1/ Tereny dróg i ulic (K) o łącznej powierzchni – 330,06 ha co stanowi ok. 2,02 % ogółu powierzchni gminy
 - 2/ Zabudowa jednorodzinna i użyteczności publicznej (M,U) – 206,61 ha tj. ok.1,26 % powierzchni gminy
 - 3/ Zabudowa zagrodowa z mieszkaniowo-usługową (MRj) - 1159,08 ha tj. ok. 7,08 % powierzchni gminy,
 - 4/ Tereny produkcyjno-usługowe i infrastruktury technicznej (P,TI) – 427,69 ha tj. ok. 2,61 % powierzchni gminy,
 - 5/ Tereny rolne i tereny rolne z zabudową zagrodową (R,RM) - 5026,87 ha tj. ok. 30,71 % powierzchni gminy,
 - 6/ Tereny leśne i tereny rolne do zalesienia (RL) – 9030,56 ha tj. ok. 55,17 % powierzchni gminy
 - 7/ Większe powierzchnie wód (W) – 188,67 ha tj. ok. 1,15 % powierzchni gminy.
- Łączny obszar objęty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wynosi 16369,54 ha.

Najważniejsze elementy struktury przestrzennej związane z rozwojem gminy to: Koncentracja terenów produkcyjno-usługowych i infrastruktury technicznej w miejscowościach położonych przy drodze Nr 8 w miejscowościach:

1/Podlas – powierzchnia wyznaczonych terenów – **43,37 ha,**

2/Konopnica – powierzchnia wyznaczonych terenów – **122,69 ha,**

3/Julianów – powierzchnia wyznaczonych terenów – **41,01 ha,**

4/Zagórze – powierzchnia wyznaczonych terenów – **4,12 ha,**

5/Jakubów – powierzchnia wyznaczonych terenów – **1,28 ha,**

Ponadto, pod działalność gospodarczą wyznaczone zostały tereny w:

Kurzeszynie o powierzchni – 15,84 ha

Głuchówku o powierzchni – 8,8 ha,

Matyldowie o powierzchni – 4,15 ha,

Pukininie o powierzchni - 20,95 ha,

Niwnej o powierzchni – 20,75 ha,
Chrustach o powierzchni – 16,92 ha
Kaliszkach o powierzchni – 2,75 ha,
Boguszycach Małych o powierzchni – 1,14 ha,
Boguszycach o powierzchni – 15,05 ha,
Ściekach o powierzchni – 18,92 ha,
Wilkowicach o powierzchni – 14,49 ha,

II.5.1. Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego.

Obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka nakłada rygory ochrony środowiska przyrodniczego na terenie gminy w szczególności na dolinę rzeki Rawki z jej dopływami: Czerwonką, Krzemionką, Rylką i Białką. Plan zagospodarowania przestrzennego nakłada również obowiązek ochronę dóbr kultury wyznaczając tereny występowania znalezisk archeologicznych.

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody i ustawą prawo ochrony środowiska , kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju, należy dążyć do :

- zachowania możliwości odtwarzania się zasobów naturalnych,
- racjonalnego użytkowania zasobów nieodnawialnych i zastępowania ich substytutami,
- ograniczania uciążliwości dla środowiska i nie przekraczania granic wyznaczonych jego odpornością,
- zapewnienia obywatelom bezpieczeństwa ekologicznego.

W obszarze gminy ochrona środowiska przyrodniczego dotyczy :

- wód powierzchniowych i podziemnych,
- zwartych kompleksów użytków rolnych III i IV klasy bonitacyjnej oraz gleb o niższej bonitacji pochodzenia organicznego,
- użytków leśnych,
- walorów przyrodniczo-krajobrazowych,
- powietrza atmosferycznego.

Określając politykę przestrzenną gminy wytyczono następujące cele i kierunki ochrony środowiska :

- ochronę gruntów rolnych o III i IV klasie bonitacyjnej poprzez wyłączenie z zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej, usługowo-produkcyjnej zwartych kompleksów tych gleb głównie w północno - zachodniej i zachodniej części gminy,
- ochronę gruntów rolnych poprzez ograniczenie terenów budownictwa zagrodowego, mieszkaniowego, usługowego do wyznaczonych, przyzagrodowych pasm zabudowy,

- ochronę gruntów rolnych poprzez zakaz realizacji zabudowy nierolniczej na obszarach określanych jako rolnicza przestrzeń produkcyjna (R),
- wyłączenie z zabudowy zwartych leśnych kompleksów,
- zwiększanie lesistości gminy poprzez zalesienia gruntów rolnych (z wyjątkiem gruntów III i IV klasy) nie rokujących nadziei na poprawę efektywności gospodarowania,
- potrzebę ochrony tzw. Obszaru Wysokiej Ochrony (OWO – występującego na zachód od rzeki Rawki), uwzględniającej eliminację ognisk zanieczyszczeń i nie dopuszczającej do powstania nowych, które mogłyby skazić grunty i wody podziemne,
- zachowanie walorów przyrodniczo – krajobrazowych w obszarach, dla których ustanowiono już prawną ochronę.

II.5.2. Infrastruktura komunikacyjna.

Na układ komunikacyjny gminy składa sieć dróg krajowych , wojewódzkich, powiatowych , gminnych i wewnętrznych oraz zabytkowa kolej wąskotorowa relacji Rogów- Biała Rawska, która obecnie realizuje przewozy turystyczne.

Tabela 4. Długość dróg na terenie gminy z podziałem na zarządy.

L.p.	Wyszczególnienie	Długość w km	Rodzaj nawierzchni	
			bitumiczne	szlakowe i gruntowe
1.	Drogi krajowe	13,25	13,25	0,00
2.	Drogi wojewódzkie	18,18	81,18	0,00
3.	Drogi powiatowe	65,50	55,10	10,40
4.	Drogi gminne	40,80	23,57	17,23
5.	Drogi wewnętrzne	46,30	15,20	31,10
5.	RAZEM	184,03	125,30	58,73
6.	Struktura w %	100	68,09	31,91
7.	Udział % dróg gminnych	100	57,77	42,23

Źródło: Na podstawie informacji uzyskanych w Urzędzie Gminy w Rawie Mazowiecka.

Wskaźnik gęstości dróg w gminie wynosi 0,8 km /km².

Dobra infrastruktura drogowa jest czynnikiem sprzyjającym rozwojowi gospodarczemu gminy i w znaczny sposób poprawia warunki życia mieszkańców. Budowa sprawnego układu komunikacyjnego gminy jest zaliczana do priorytetów inwestycyjnych na najbliższe lata . Zachodzi również pilna konieczność przekwalifikowania znacznej części

dróg wewnętrznych na drogi gminne, ponieważ postępujący proces urbanizacji gminy szczególnie w sąsiedztwie Miasta Rawa Mazowiecka zmienia ich funkcję użytkową . W powiązaniach zewnętrznych sieć dróg w gminie ma korzystny układ. Drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe łączą promieniowo terytorium gminy z centrum , którym jest miasto powiatowe Rawa Mazowiecka a także umożliwiają dobrą komunikację z innymi miastami wojewódzkimi- Łodzią i Warszawą a także z miastami powiatowymi – Skierniewicami , Tomaszowem Mazowieckim, Brzezinią . Korzystne uwarunkowania komunikacyjne sprzyjają rozwojowi gminy.

II.5.3. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego.

Gmina obsługiwana jest głównie przez Telekomunikację Polską S.A. w zakresie powszechnych usług telekomunikacyjnych. Usługi telefoniczne na terenie gminy realizowane są poprzez dwie centrale telefoniczne t.j. w Rawie Mazowieckiej i w Kurzeszynie .Na koniec 2002 roku do ww. central przyłączonych było 1230 abonentów(obecnie 1401)

Na koniec 1999r. wskaźnik gęstości telefonów w gminie Rawa Mazowiecka wynosił około 33 telefony/100 gospodarstw. W roku 2002 wskaźnik ten wyniósł około 50 telefonów/100 gospodarstw³ a obecnie 55 telefonów/100 gospodarstw.

Na chwilę obecną wszyscy abonenci w Gminie mogą korzystać z Internetu poprzez dostęp komutowany (wybierając numer 0202122 lub dla ISDN 0202422). Łącza szerokopasmowe (neostrada) obsługiwane są przez urządzenia TPSA w Rawie Mazowieckiej .

Bezpośrednie zaopatrzenie abonentów w łącza telefoniczne odbywa się generalnie poprzez linie napowietrzne i kable doziemne,

Na terenie gminy zlokalizowany będzie jeden przekaźnik telefonii komórkowej, który umożliwi pełen dostęp do usług sieci CENTERTEL.

Stan wyposażenia szkół na terenie gminy w narzędzia wykorzystujące technologie informacyjne i komunikacyjne poprawia się systematycznie. Sześć szkół gminnych w tym 3 podstawowe w Pukininie, Rossosze i Konopnicy, oraz 3 zespoły szkół ogólnokształcących w Boguszycach , Kurzeszynie i w Starej Wojskiej posiadają pracownie komputerowe z dostępem modemowym do internetu.

W roku 2003 r w Urzędzie Gminy w Rawie Mazowieckiej uruchomione zostało Gminne Centrum Informacji , które wyposażone zostało w 5 stanowisk komputerowych , i służy obecnie pomocą w poszukiwaniu ofert pracy oraz świadczy usługi w zakresie nieodpłatnego korzystania z zasobów internetu

³ Według danych NSP 2002 1230 gospodarstwa domowe na terenie gminy posiadają telefon stacjonarny.

W ramach Programu „IKONKA” w 2004 roku Gminna Biblioteka Publiczna w Kurzeszynie- wzbogaciła się o sześć stanowisk komputerowych dla punktów filjalnych w Boguszytach i w Kaleniu . Stanowiska te podłączone zostały do szerokopasmowych łącz TPSA uzyskując tym samym dostęp do internetu. Na bazie w/w fili tworzone będą **Wiejskie Centra Informacji** dla mieszkańców wsi . W najbliższym czasie podjęte zostaną również działania w kierunku wykorzystania potencjału informatycznego szkół gminnych w celu rozwijania idei **Wiejskich Centrów Informacji** dla potrzeb mieszkańców wsi

Nowe uwarunkowania gospodarcze, społeczne, polityczne, stwarzają konieczność dynamicznego rozwoju telekomunikacji w zakresie dostępności usług telekomunikacyjnych oraz poprawy ich jakości poprzez wprowadzanie nowych technologii. W celu rozwoju i upowszechnienia infrastruktury społeczeństwa informacyjnego w gminie Rawa Mazowiecka stworzono gminny portal internetowy , który obsługuje wszystkie jednostki organizacyjne Gminy . Gmina planuje wdrożenie projektu „**Regionalnej Platformy Cyfrowej**” ,która będzie podstawą do budowy infrastruktury społeczeństwa informacyjnego w swoim założeniu będzie kompatybilna z infrastrukturą regionalną i ponadregionalną zgodnie ze strategią „e-Polska”.

Taki rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego stwarza mieszkańcom gminy możliwości interaktywnego komunikowania się pomiędzy sobą oraz instytucjami lokalnymi, powiatowymi i regionalnymi (np. ZUS, KRUS, Urząd Skarbowy, Powiatowy Urząd Pracy). Ponadto ułatwi znalezienie pracy poprzez możliwość wyszukiwania ofert w Internecie oraz przyspieszy formalności związane z rozpoczęciem działalności gospodarczej. Umożliwi także młodzieży wiejskiej bezpłatne kształcenie się na odległość oraz podnoszenie swoich kwalifikacji zawodowych poprzez udział w multimedialnych szkoleniach i kursach. Wspierze również działalność promocyjną gminy m.in. poprzez szerokie informowanie o możliwościach inwestycyjnych oraz o lokalnych możliwościach rekreacji i wypoczynku. Publiczne Punkty Dostępu do Internetu będą także alternatywną formą spędzenia wolnego czasu dla dzieci, młodzieży i dorosłych poprzez funkcjonowanie kawiarenek internetowych.

II.5.4. Elektroenergetyka.

Przez teren gminy przebiega na kierunku W- E na północ od Rawy Mazowieckiej linia energetyczna 110kV. Projektowana jest również linia 110 kV Rawa Mazowiecka – Skierniewice kierunek NW.

Zaopatrzenie obszaru gminy w energię elektryczną oparte jest o główny punkt zasilania (GPZ) zlokalizowany w Rawie Mazowieckiej, zasilany z linii 110 kV relacji Koluszki – Żurawia przebiegającej przez teren gminy, skąd dalej sieciami średniego i niskiego

napięcia dostarczana jest do odbiorców. Posiadane rezerwy mocy w istniejącym GPZ-cie w Rawie Mazowieckiej pozwalają na dalszą sukcesywną (w miarę potrzeb) rozbudowę istniejących sieci i stacji transformatorowych na terenie gminy, celem podłączenia w okresie perspektywicznym nowych odbiorców.

II.5.5. Ciepłownictwo.

Zaopatrzenie w ciepło na terenie gminy odbywa się poprzez lokalne źródła ciepła: kotłownie i indywidualne źródła ciepła wybudowane u poszczególnych odbiorców. Dotychczasowa modernizacja źródeł ciepła dotyczy zastosowania oleju opałowego gazu ziemnego jako paliwa grzewczego. Znaczącymi źródłami ciepła na terenie gminy są:

- kotłownia olejowa przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Boguszycach o mocy 225 kW
- kotłownia gazowa przy Szkole Podstawowej w Konopnicy o mocy 66 kW
- kotłownia olejowa przy Szkole Podstawowej w Pukininie o mocy 50 kW
- kotłownia węglowa przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Starej Wojskiej o mocy 150 kW
- kotłownia węglowa przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Kurzeszynie o mocy 150 kW
- kotłownia węglowa przy Szkole Podstawowej w Rossosze o mocy 75 kW
- kotłownia węglowa dla potrzeb osiedla mieszkaniowego w ZDD w Rossosze

Kompleksowa gospodarka ciepłem na terenie gminy nie jest prowadzona. Zaopatrzenie gminy w ciepło ze względu na normatywne wartości dopuszczalnych emisji zanieczyszczeń należy rozpatrywać w aspekcie modernizacji istniejących źródeł z jednoczesną zamianą paliwa węglowego na paliwa ekologiczne.

II.5.6. Zaopatrzenie w gaz.

W Gminie Rawa Mazowiecka tylko jedna wieś jest częściowo uzbrojona w sieć gazową – wieś Konopnica. Źródłem gazu dla miasta i gminy jest gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Piotrków Trybunalski – Warszawa Mory o DN 250 mm/PN 4,0 MPa przebiegający przez teren gminy, z którego gaz jest rozprowadzany do sieci przemysłowej i rozdzielczej średniego ciśnienia za pośrednictwem dwóch stacji redukcyjno – pomiarowych I ST. Zlokalizowanych w: Rawie Mazowieckiej (rejon wsi Głuchówek) i Konopnicy – obie o przepustowości 3000 Nm³/h.

Na podstawie opracowanej Koncepcji Gazyfikacji Gminy Rawa Mazowiecka przewiduje się, iż z istniejących na terenie gminy 54 jednostek osadniczych 42 zostanie zgazyfikowanych, co pozwoli uzyskać poziom zaopatrzenia w gaz na cele bytowo – gospodarcze dla 80% gospodarstw, a na cele grzewcze w budownictwie indywidualnym 65%

gospodarstw domowych w skali gminy. Wsie nie objęte programem gazyfikacji zaopatrywane będą w gaz bezprzewodowy propan – butan.

W koncepcji przewidziano uzbrojenie terenu gminy w sieć przesyłowo-rozdzielczą średniego ciśnienia i przyłączy do roku 2020.

Zaopatrzenie w gaz ziemny na dzień dzisiejszy posiada 36 odbiorców w miejscowości Konopnica i 2-óch odbiorców w miejscowości Pukinin w części przyległej do Miasta Rawa Mazowiecka

II.5.7. Gospodarka wodno - ściekowa.

Zaopatrzeniem w wodę z wodociągów zbiorowych objęta jest prawie cała ludność Gminy (98%), a istniejąca sieć wodociągowa jest w stanie dostarczyć wodę pitną dla każdego odbiorcy, który obecnie lub w przyszłości wyrazi chęć poboru wody.

Przygotowanie wody do picia odbywa się w 7 stacjach wodociągowych, a rozprowadzanie wody odbywa się poprzez komunalne sieci wodociągowe, których łączna długość wynosi 166,3 km oraz przyłącza do 2.272 gospodarstw o łącznej długości 68,7 km.

Ponadto na terenie Gminy funkcjonuje wodociąg zakładowy w Zakładzie Doświadczalnym Instytutu Zootechniki w Rossosze zaopatrujący w wodę 116 odbiorców poprzez sieć o długości 1,4 km i przyłącza o łącznej długości 0,3 km.

Infrastruktura wodociągowa w przeważającej większości jest „młoda”, jej wiek nie przekracza 15 lat, stan techniczny jest dobry. Jedynie w miejscowościach Boguszyce, Kurzeszyn i Nowy Kurzeszyn istnieją jeszcze odcinki starszej sieci wykonanej z azbestocementu.

Gospodarka ściekowa na terenie gminy Rawa Mazowiecka nie jest w pełni uporządkowana. Odprowadzanie ścieków sanitarnych realizowane jest w systemach gminnej kanalizacji zbiorczej, w systemach kanalizacji lokalnej i indywidualnie.

Na terenie Gminy funkcjonuje zbiorcza kanalizacja sieciowa o łącznej długości sieci 11,7 km, obsługująca 219 odbiorców, w tym:

- sołectwo Kurzeszyn	- 7,9 km	- dla 109 gospodarstw domowych,
- sołectwo Rogówiec	- 2,0 km	- dla 12 „ „
- ZDIZ Rossocha	- 1,8 km	- dla 98 „ „

Eksploatacją urządzeń komunalnych - wodociągowych i kanalizacyjnych zajmuje się Gminny Zakład d.s. Eksploatacji Wodociągów i Kanalizacji w Rawie Mazowieckiej. Mieszkańcy zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej, a także istniejące na terenie gminy obiekty usługowe i produkcyjne najczęściej odprowadzają ścieki do zbiorników okresowo wybieralnych. Zgromadzone ścieki są wywożone przez firmy prowadzące usługi asenizacyjne do punktu zlewnego ścieków w Rawie Mazowieckiej lub na oczyszczalnię ścieków w Żydomicach albo są usuwane we własnym zakresie na pola czy w inne

przypadkowe miejsca, stwarzając zagrożenie dla wód powierzchniowych i gleby. Jeszcze sporadycznie, ale funkcjonują już na terenie gminy przydomowe oczyszczalnie ścieków. Konieczne jest upowszechnienie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków we wszystkich wyposażonych w sieć wodociągową wsiach o zabudowie rozproszonej. Obecnie zaktualizowana została **Koncepcja Programowo - Przestrzenna** wraz ze studium wykonalności dla tematu „**Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków w gminie Rawa Mazowiecka**”.

II.5.8. Gospodarka odpadami.

Na terenie Gminy Rawa Mazowiecka w miejscowości Pukinin zlokalizowane jest miejskie składowisko odpadów oddane do użytku w 1994 roku.

Dotychczas przeprowadzono wstępny etap rekultywacji polegający na ukształtowaniu przyzmy odpadów i przysypaniu ich warstwą ziemi (koszty tego etapu wyniosły 92,5 tys. zł). Rocznie z terenu gminy dostarczane są odpady w ilości około 450 ton.

W najbliższych latach składowisko to zostanie powiększone i rozbudowane. Zainstalowana zostanie sortownia odpadów. Po zakończeniu inwestycji składowisko to będzie pełnić funkcję składowiska powiatowego. Rozbudowa będzie realizowana w ramach porozumienia komunalnego gmin powiatu rawskiego.

W celu zmniejszenia ilości składowanych na składowisku odpadów a tym samym wydłużenia okresu jego eksploatacji niezbędne jest wdrożenie efektywnego systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie gminy, który byłby elementem kompleksowego systemu zagospodarowania odpadów na poziomie gminy obejmującego: selektywną zbiórkę odpadów, odbiór posegregowanych odpadów od mieszkańców oraz przekazanie poszczególnych rodzajów odpadów wyspecjalizowanym zakładom.

Wobec powyższego na przełomie sierpnia i września opracowano **Plan Gospodarki Odpadami** zgodnie z Ustawą o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001r. (Dz.U. Nr 62).

W Planie określono cele do osiągnięcia w gospodarce odpadami na terenie gminy Rawa Mazowiecka. Na podstawie Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami i Planu Gospodarki dla Powiatu Rawskiego określono kierunki działań zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami w gminie. Wyszczególniono najważniejsze działania: ograniczenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji deponowanych na składowiskach, gospodarkę odpadami wielkogabarytowymi, budowlanymi, oraz odpadami niebezpiecznymi usuwanymi z odpadami komunalnymi.

Kontynuując tematykę Ochrony Środowiska na terenie gminy, zgodnie z w/w ustawą z dnia 27 kwietnia 2001r., opracowano **Program Ochrony Środowiska**. Program ten daje wytyczne dla formułowania polityki ochrony środowiska w regionie. Zawarte w nim zadania pozwolą zapewnić odpowiednie warunki życia mieszkańców przy

zakładanym rozwoju gospodarczym. Długoterminowy cel programu sformułowany został następująco; punkty filjalne **harmonijny, zrównoważony rozwój gminy, w którym wymagania ochrony środowiska mają nie tylko istotny wpływ na przyszły charakter regionu, ale również wspierają jego rozwój gospodarczy.**

Cele ekologiczne zostały określone dla dwóch okresów:

- na lata 2004-2011 wraz z kierunkami działań
- na lata 2004-2007 wraz z listą priorytetowych zadań.

W programie pokazano:

- określenie aktualnego stanu środowiska w gminie,
- prognozowanie zmiany w zakresie ochrony środowiska,
- działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie ochrony środowiska,
- określenie instrumentów finansowych służących realizacji zamierzonych celów,
- system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów.

II.5.9. Struktura własności nieruchomości.

W strukturze własności gruntów dominuje własność osób fizycznych (własność prywatna), którą objętych jest prawie 80% terenów. Grunty państwowe stanowią 14,5% powierzchni, natomiast grunty komunalne zaledwie 1,48%.

Według danych NSP w 2002 roku na terenie gminy Rawa Mazowiecka znajdowało się 2180 mieszkań stale zamieszkałych . Budynki mieszkalne w zdecydowanej większości są budynkami jednorodzinnymi.

Liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1944 r. wynosi 273 a wybudowanych po 1970 r. wynosi 1088 .

Tabela 5.Struktura własności gruntów na terenie gminy.

Rodzaj własności	Powierzchnia gruntów	
	w ha	w %
Osoby fizyczne	12 766	78,08
Skarb Państwa	2 371	14,50
Własność komunalna	241	1,48
Kościoty i związki wyznaniowe	13	0,08
Inne	958	5,86
RAZEM	16 349	100

Źródło: Ewidencja gruntów.

II.5.10. Stan obiektów dziedzictwa kulturowego.

Najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego wpisane do rejestru zabytków to :

1. Zespół sakralny w Boguszycach wpisany do rejestru zabytków na mocy decyzji:
 - kościół p.w. św. Stanisława bpa – nr 258/195 z 27 grudnia 1967 r.
 - dzwonnica – nr 762/226 z 27 grudnia 1967 r.
 - cmentarz przykościelny- nr 991 z 31 grudnia 1996 r.
2. Dwór i spichlerz w Starych Bylinach wpisane do rejestru na mocy decyzji nr 514 z 8 listopada 1978 r.
3. Zespół zieleni kształtowanej w Konopnicy wpisany do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 514 z 8 listopada 1978 r.
4. Zespół sakralny w Kurzeszynie – kościół p.w. Najświętszej Marii Panny Królowej Polski i plebania wpisane do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 512 z 8 listopada 1978 r.,
5. Cmentarz rzymsko-katolicki (część) w Kurzeszynie wpisany do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 880 z 10 kwietnia 1992 r.
6. Grodzisko pierścieniowe w Kurzeszynie wpisane do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 759 z 30 lipca 1984 roku.
7. Kapliczka przydrożna w Podlesie wpisana do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 554 z 25 marca 1981 r.
8. Zespół pałacowo-parkowy w Rossosze wpisany do rejestru zabytków na mocy decyzji: pałac – nr 466 z 11 października 1977 r., park – nr 480 z 16 września 1978 r.
9. Zespół dworsko-parkowy w Wilkowicach wpisany do rejestru zabytków na mocy decyzji: dwór – nr 594 z 28 lipca 1983 r., park – nr 481 z 16 września 1978 r.
10. Kolejka wąskotorowa Rogów-Biała Rawska wpisana do rejestru zabytków na mocy decyzji nr 1000 z 31 grudnia 1996 r.

II.5.11. Identyfikacja problemów.

po pierwsze: W gminie występują duże dysproporcje pomiędzy długością sieci wodociągowej a długością sieci kanalizacyjnej. Rozproszenie zabudowy mieszkaniowej uniemożliwia budowę zbiorczej kanalizacji z uwagi na wysokie koszty inwestycji oraz

wysokie koszty jej eksploatacji. Alternatywą w tym przypadku będą przyzagrodowe oczyszczalnie ścieków ,

po drugie: Obecny, niezadowalający nas stan dróg w gminie oraz za mała ilość dróg o nawierzchni bitumicznych motywuje konieczność kontynuowania budowy dróg na terenie gminy.

po trzecie: Informatyzacja Urzędu Gminy oraz budowa publicznych punktów dostępu do internetu (Wiejskich Centrów Informacji): w miejscowościach gdzie zlokalizowane są obiekty publiczne tj. : szkoły, gminne biblioteki , strażnice OSP pomoże rozwiązać następujące problemy:

1. zbyt mało instytucji publicznych jest podłączonych do Internetu, szczególnie na terenie wiejskim,
2. niski stopień wykorzystania w pracy urzędów internetu i jego specjalistycznego oprogramowania jako elementu usług dla ludności,
3. mieszkańcy wiejskiej gminy mają trudny i ograniczony dostęp do Internetu (również pod względem finansowym), co zmniejsza ich szanse na znalezienie zatrudnienia lub podjęcie własnej działalności gospodarczej związanej właśnie ze świadczeniem usług przez Internet (np. prowadzenie sklepów internetowych, tworzenie stron www),
4. mieszkańcy wsi mimo iż są otwarci na świat, to poprzez utrudniony dostęp do internetu świat w niewielkim stopniu do nich dociera – przyczynia się to braku aktywności społeczno – obywatelskiej,
5. mała efektywność obsługi instytucji publicznych poprzez utrudniony dostęp do informacji dla ludności i przedsiębiorców,- obecnie jest niski stopień zaufania społeczeństwa do publicznych i biznesowych usług elektronicznych,
6. ograniczony dostęp do nauki przez internet,
7. osoby niepełnosprawne nie mają możliwości załatwienia swoich spraw w Urzędzie Gminy bez konieczności odwiedzania go,
8. zła jakość życia mieszkańców gminy ze względu na brak alternatywnych form spędzania wolnego czasu m.in. poprzez brak kawiarenek internetowych.

po czwarte: Uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie gminy poprzez wdrożenie efektywnego systemu selektywnej zbiórki odpadów w całej gminie rozwiąże wiele problemów:

1. poprawi się jakość życia mieszkańców poprzez objęcie wszystkich gospodarstw domowych efektywnym systemem selektywnej zbiórki odpadów,
2. poprawi się wygląd i estetyka gminy poprzez zahamowane powstawania „dzikich wysypisk" przy drogach i w lasach ,
3. zwiększy się atrakcyjność turystyczna, kulturalna i sportowa gminy ,ponadto gmina będzie postrzegana jako gmina przyjazna środowisku,

4. wzrosnie liczba osób odwiedzających gminę, co wpłynie na rozwój agroturystyki, handlu i usług pozarolniczych („dzikie wysypiska” odstraszały osoby przejeżdżające przez gminę),
5. zwiększy się atrakcyjność terenów pod zabudowę mieszkaniową , zagrodową i pod zabudowę lotniskową (ludzie chętniej osiedlają się w gminie, która dba o swoich mieszkańców).

po piąte: Modernizacja źródeł wytwarzania ciepła w Gminie Rawa Mazowiecka w oparciu o wykorzystanie lokalnych odnawialnych źródeł energii jakim jest biomasa może przyczynić się do rozwiązania następujących problemów:

1. znacznie obniży się emisja zanieczyszczeń gazowych do środowiska co poprawi jakość powietrza (eliminacja zanieczyszczeń u źródła szczególnie w okresie zimowym),
2. nastąpi efektywniejsze zarządzanie energią, co doprowadzi do obniżenia kosztów związanych z produkcją ciepła (niskie koszty uzyskania biomasy – z wierzby otrzymuje się energię cieplną, którą można wytworzyć taniej niż z węgla, a 2-3 razy taniej niż z ropy naftowej czy gazu; koszt uzyskania jednostki cieplnej przy wykorzystaniu zrębków wierzby kształtuje się na poziomie 8,26zł/GJ, natomiast w przypadku oleju opałowego 34,65 zł/GJ, gazu ziemnego 26,39 zł/GJ, węgla kamiennego 15,71 zł/GJ, miału węglowego 10,93 zł/GJ, a także relatywnie niski koszt infrastruktury do przygotowania i spalania biomasy),
3. wzrosną dochody rolników, którzy mogą produkować biomasę w celu uzyskania alternatywnych dochodów dochodów,
4. podniesie się świadomość ekologiczna mieszkańców gminy.

II.6. Gospodarka.

II.6.1. Główni pracodawcy: struktura i trendy.

Do największych firm działających na terenie gminy i zatrudniających powyżej 10 osób należą :

- Metalbud – Nowicki we wsi Podlas,
- Zootechniczny Zakład Doświadczalny w Rossosze,
- Spółdzielnia Kótek Rolniczych w Rawie Mazowieckiej,
- Zakład Mięсны „Męcina” w Niwnej,
- Sob – Pol w Konopnicy,
- ROLIMEX w Wilkowicach
- Zakład Gospodarki Komunalnej w Rawie Mazowieckiej
- Zakład Usług Mechanizacyjnych w Kurzeszynie,
- Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjno – Drogowych ERBEDIM w Konopnicy,

- „Notus” spółka ZOO w Podlesiu
- Zakład przetwórstwa mięsnego w Wałowicach.
- Stacja paliw „Kik-Pol” w Ściekach ,
- Stacja paliw „Orlen” w Podlesiu,

II.6.2. Struktura podstawowych branż na terenie gminy.

Na koniec 2003 roku najwięcej podmiotów gospodarczych prowadziło działalność handlową 38,8 % . Stosunkowo duży odsetek stanowią również podmioty świadczące usługi budowlane 14,5 % oraz transportowe 11 %. Tylko 2 podmioty reprezentują przemysł na terenie gminy, co stanowi zaledwie 0,5% wśród ogólnej liczby podmiotów gospodarczych.

Tabela 7. Struktura podstawowych branż na terenie gminy w latach 1999 – 2003.⁴

Branża	Liczba podmiotów gospodarczych				
	31 XII 1999	31 XII 2000	31 XII 2001	31 XII 2002	31 XII 2003
Przemysł	2	2	2	2	2
Budownictwo	95	73	68	67	64
Transport	51	47	62	53	49
Handel	213	199	180	175	171
Gastronomia	12	12	12	10	8
Obróbka drewna	28	24	20	15	15
Krawiectwo	21	18	17	15	12
Inne	162	155	145	123	120
RAZEM	584	530	506	460	441

Źródło: Rejestr ewidencji działalności gospodarczej Urzędu Gminy w Rawie Mazowieckiej.

Jak widać na obszarze gminy zdecydowanie przeważają małe podmioty gospodarcze, których liczebność z roku na rok się zmniejsza z uwagi na coraz to większą konkurencję na rynku. Małe podmioty są jednak nadal głównym źródłem dochodów i stanowią podstawę utrzymania wielu rodzin. Firmy nawet małe zapewniają miejsca pracy. Tworzenie przyjaznego klimatu oraz mechanizmów sprzyjających powstawaniu nowych firm powinno przyczynić się do rozwoju gminy. Działalność gospodarcza na wsi ma szansę na dofinansowanie z funduszy Unii Europejskiej. Pomoc mieszkańcom wsi w staraniach o pozyskanie funduszy unijnych przyczyniłaby się do ożywienia gospodarczego na terenie gminy. Zapewnienie dostępu do informacji oraz zrzeszanie się przedsiębiorców pozwoliłoby im utrzymać mocniejszą pozycję na konkurencyjnym rynku towarów i usług

⁴ Struktura nie zawiera podmiotów prowadzących działalność rolniczą.

II.6.3. Identyfikacja problemów.

Rolniczy charakter gminy Rawa Mazowiecka nie jest przeszkodą do rozwijania przedsiębiorczości. Korzystne położenie Gminy wokół miasta powiatowego stwarza szansę rozwoju w szerokim zakresie przemysłu, przetwórstwa, usług, handlu, oraz rozwoju agroturystyki. Obecne zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dopuszczają prowadzenie nieuciążliwej działalności gospodarczej w miejscu zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej. Konieczna jest natomiast pomoc instytucjonalna małym podmiotom w zakresie doradztwa biznesowego. Stan ten można poprawić poprzez organizowanie cyklicznych szkoleń z zakresu przedsiębiorczości.

Utrudnieniem dla rozwoju średnich i dużych firm na terenie gminy jest brak podstawowej infrastruktury technicznej na terenach przeznaczonych wyłącznie pod działalność gospodarczą oraz rozdrobniony stan własności tych nieruchomości. Wskazaniem działaniem byłoby koncentracja tych terenów poprzez inwestorów strategicznych bądź poprzez tworzenie **Gminnego Zasobu Nieruchomości** a następnie dozbudowanie tych terenów w podstawowe media.

II.7. Rolnictwo.

Gmina Rawa Mazowiecka ma charakter typowo rolniczy. Około 77% powierzchni zajmują grunty rolne, natomiast lasy i grunty leśne stanowią około 15,5% ogólnej powierzchni gminy.

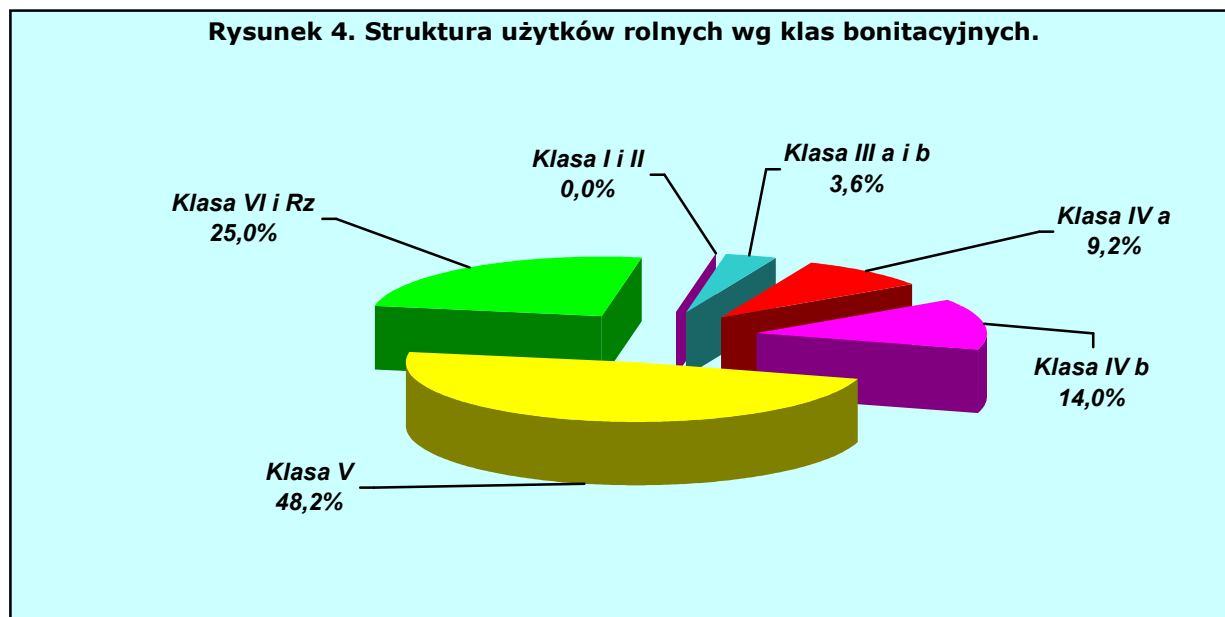
Tabela 8. Użytki rolne według klas bonitacyjnych

Użytki rolne według klas bonitacyjnych		
Klasa gleb	Grunty orne (powierzchnia)	
	ha	%
I, II	0	0
III a i b	403	3,6
IV a	1050	9,2
IV b	1598,7	14
V	5485,7	48,2
VI	2601,9	22,8
RZ VI	246,8	2,2

Źródło: Ewidencja gruntów i budynków

Gmina Rawa Mazowiecka charakteryzuje się minimalnym udziałem gruntów klas lepszych w ogólnej powierzchni użytków rolnych tj. klasy III (tylko 3,6%). Gmina posiada

również mniejszy udział w gruntach klas IV (2648,7 ha) . Natomiast gleby słabe, klasy V zajmują 5485,7 ha, a klasy VI – 2848,7 ha.

Źródło: Ewidencji gruntów i budynków.

W strukturze gospodarstw przewagę stanowią indywidualne gospodarstwa rolne.⁵ Według danych zebranych podczas NSP 2002 na terenie gminy funkcjonuje 2139 indywidualnych gospodarstw rolnych . Z siedliskami zamieszkiwanymi przez użytkowników na terenie gminy funkcjonują 1693 gospodarstwa rolne . Wynika z tego, że 446 użytkowników gospodarstw rolnych mieszka poza terenem gminy. Średnia wielkość gospodarstwa wynosi około 5,5 ha, z czego 14,5% ma powierzchnię 10 ha i większą (patrz tabela nr 9)⁶.

Tabela 9. Struktura gospodarstw rolnych wg miejsca zamieszkania użytkownika stan na 20.05.2002r.

Wielkość gospodarstw rolnych	liczba	%
do 1 ha	264	15,6
1 – 5 ha użytków rolnych	697	41,2
5 – 10 ha	486	28,7
10 – 15 ha	165	9,8
pow. 15 ha	80	4,7
RAZEM	1693	100

Źródło: Podstawowe informacje ze Spisów Powszechnych 2002 w gminie Rawa Mazowiecka.

⁵ Wg założeń do Powszechnego Spisu Rolnego 2002 za indywidualne gospodarstwo rolne uważa się gospodarstwo o powierzchni użytków rolnych od 0,1 ha, będące własnością lub znajdujące się w użytkowaniu osoby fizycznej.

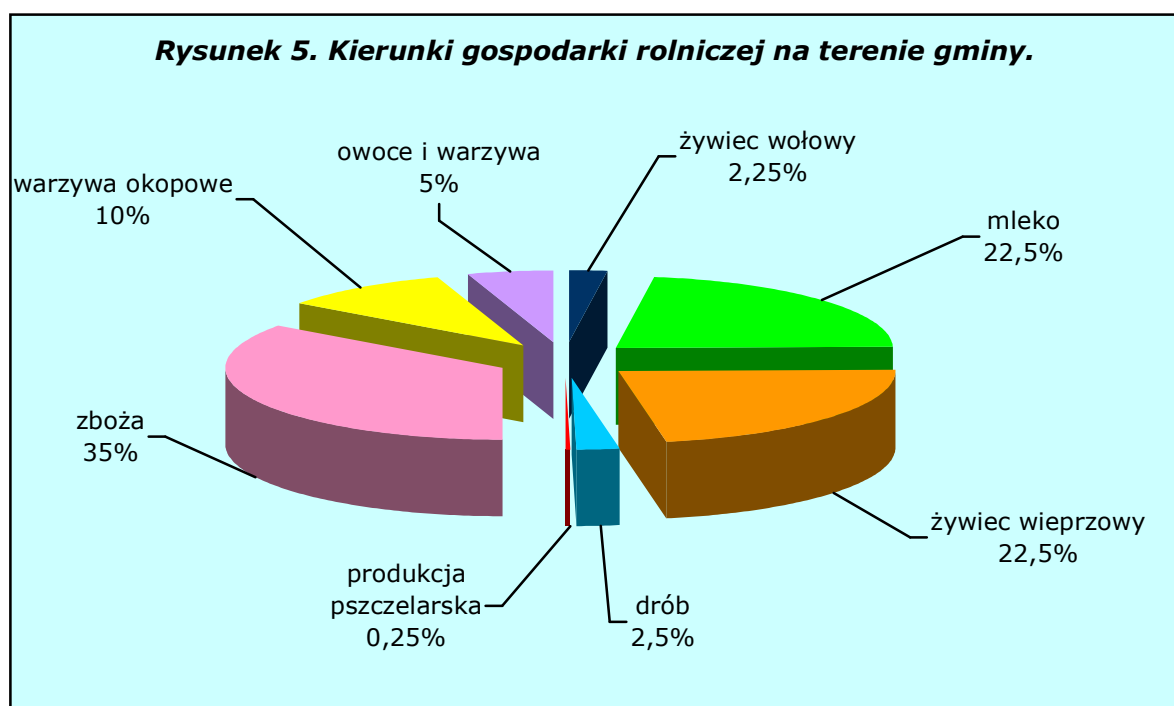
⁶ Średnia powierzchnia gospodarstw w województwie łódzkim wynosi 6,18 ha, zaś w Polsce 6,59 ha, *Rocznik Statystyczny Województwa Łódzkiego 2003*.

Główne kierunki gospodarki rolnej to w równym udziale produkcja zwierzęca oraz produkcja roślinna. Najwyższy odsetek produkcji zwierzęcej stanowią chów żywca wieprzowego – 22,5% oraz produkcja mleka – 22,5%, następnie 2,5% stanowi hodowla drobiu, 2,25% hodowla żywca wołowego oraz 0,25% produkcja pszczelarska.

Natomiast produkcja roślinna zdominowana jest uprawą zbóż – 35%. Zaledwie 10% stanowi uprawa warzyw okopowych (ziemniaków) oraz 5% uprawa warzyw i owoców.

34,45% mieszkańców gminy Rawa Mazowiecka zatrudnionych jest w rolnictwie a 7,19% poza rolnictwem.

O rolniczym charakterze całego województwa łódzkiego świadczy fakt, że w 2002 roku rolnictwem trudniło się 21,8% ogółu pracujących.⁷

Źródło: Dane szacunkowe Urzędu Gminy w Rawie Mazowieckiej .

II.7.1. Identyfikacja problemów.

Mocne strony:

- Pełne zaopatrzenie gospodarstw w wodę i energię,
- Dobra dostępność komunikacyjna do zewnętrznych rynków zbytu,

⁷ Dane dotyczące pracujących podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

- Wzrost zainteresowania rolników powiększaniem gospodarstw,

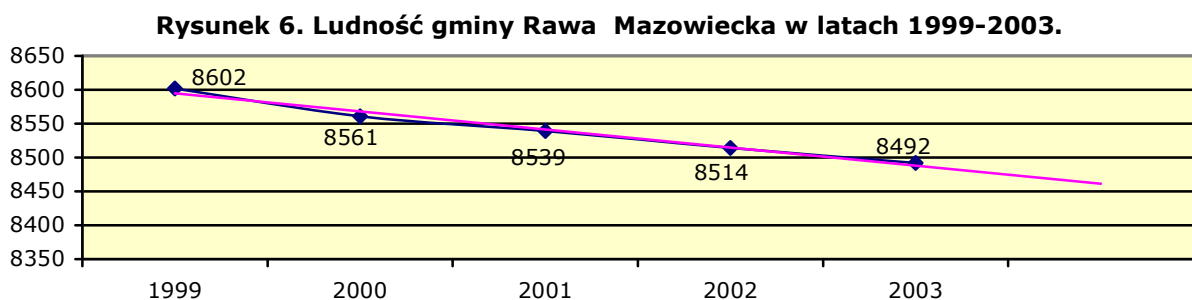
Słabe strony :

- Warunki glebowe znacznie gorsze od przeciętnych w województwie łódzkim,
- Niski stopień zmeliorowania gruntów ,
- Rozdrobnienie gospodarstw rolnych,
- Niska wielkość towarowej produkcji rolnej,
- Nie najlepszy stan wyposażenia gospodarstw w sprzęt i maszyny rolnicze,
- Powtarzające się deficyty wody gruntowej w okresie wegetacji roślin,
- Wysokie zakwaszenie gleb i niska zasobność w składniki pokarmowe,
- Niedostosowany poziom wykształcenia do wymogów prowadzenia działalności rolniczej,
- Brak wyspecjalizowanych rejonów produkcji rolniczej oraz mała aktywność rolników w kierunku zrzeszania się producentów,

II.8. Sfera społeczna.

II.8.1. Sytuacja demograficzna i społeczna terenu.

Na koniec 2000 r. gmina Rawa Mazowiecka liczyła 8561 osób, w tym 4309 kobiet i 4252 mężczyzn, po spisie NSP 2002 liczba ta nie uległa radykalnym zmianom i wynosiła 8492 w tym 4271 kobiet i 4221 mężczyzn.

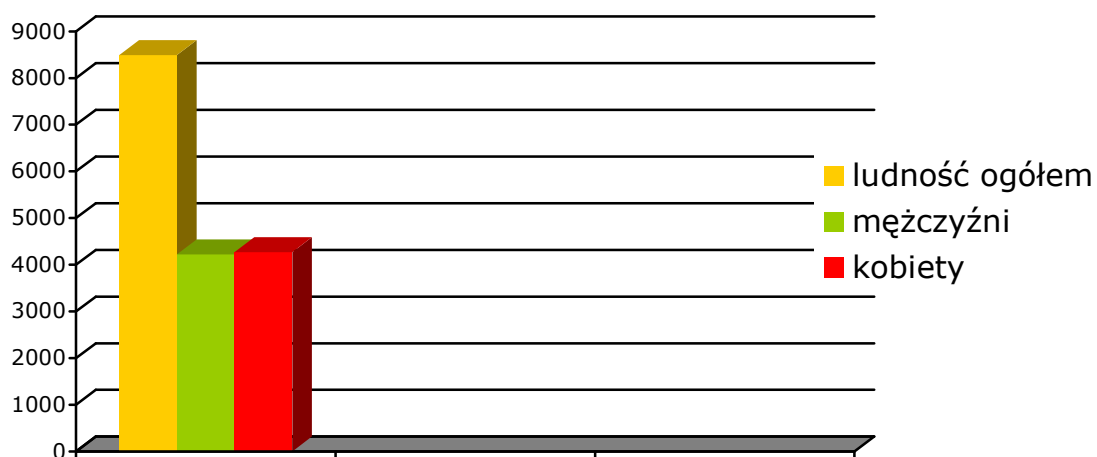

Źródło: Na podstawie ewidencji ludności prowadzonej w Urzędzie Gminy w Rawie Mazowieckiej.

Gmina Rawa Mazowiecka jest gminą województwa łódzkiego, w której liczba kobiet na 100 mężczyzn wynosi 101. Taki układ struktury płci jest charakterystyczny dla gmin wiejskich. Dla porównania w województwie łódzkim poziom współczynnika feminizacji stale rośnie. Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn wzrosła ze 108,6 w 1988 roku do 109,6 w roku 2002 (na terenach wiejskich ze 100,6 do 101,4 kobiet na 100 mężczyzn).⁸

⁸ W 2002r. łódzkie wyróżniało się największym poziomem współczynnika feminizacji wśród ogółu województw.

Rysunek 7. Struktura ludności gminy Rawa Mazowiecka wg płci.

Źródło: Na podstawie ewidencji ludności prowadzonej w Urzędzie Gminy Rawa Mazowiecka oraz Informacji ze Spisów Powszechnych w gminie w 2002r.

Tabela 10. Struktura ludności gminy Rawa Mazowiecka według płci i wieku na 20.05.2002r.

Wiek	ogółem	mężczyźni	kobiety	w odsetkach			na 100 mężczyzn przypada kobiet
				ogółem	mężczyźni	kobiety	
0 - 4 lata	484	233	251	5,7	5,5	5,9	108
5 - 9 lat	578	290	288	6,8	6,9	6,7	99
10 - 14 lat	696	348	348	8,2	8,2	8,1	100
15 - 19 lat	653	326	327	7,7	7,7	7,7	100
20 - 24 lata	629	339	290	7,4	8,0	6,8	86
25 - 29 lat	603	307	296	7,1	7,3	6,9	96
30 - 34 lata	518	275	243	6,1	6,5	5,7	88
35 - 39 lat	554	309	245	6,5	7,3	5,7	79
40 - 44 lata	597	338	259	7,0	8,0	6,1	77
45 - 49 lat	580	313	267	6,8	7,4	6,3	85
50 - 54 lata	514	269	245	6,1	6,4	5,7	91
55 - 59 lat	385	175	210	4,5	4,1	4,9	120
60 - 64 lata	321	151	170	3,8	3,6	4,0	113
65 - 69 lat	385	164	221	4,5	3,9	5,2	135
70 - 74 lata	443	183	260	5,2	4,3	6,1	142
75 - 79 lat	309	120	189	3,6	2,8	4,4	158
80 - 84 lata	161	60	101	1,9	1,4	2,4	168

85 lat i więcej	82	21	61	1,0	0,5	1,4	290
Razem	8492	4221	4271	100,0	100,0	100,0	101

Źródło: Podstawowe Informacje ze Spisów Powszechnych w gminie Rawa Mazowiecka w 2002r.

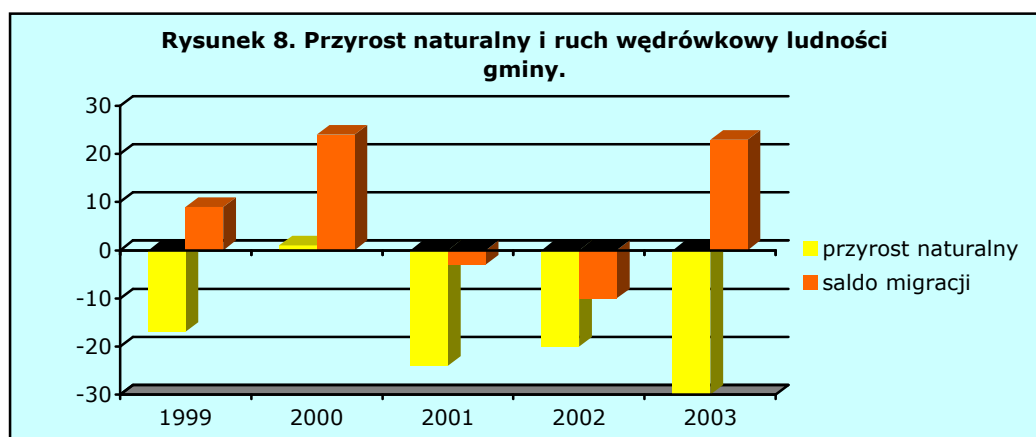
Przyrost naturalny na przestrzeni pięciu lat tj. od roku 1999 do 2003 kształtował się w następujący sposób (patrz tabela nr 11)

Drugim czynnikiem mającym wpływ na liczbę mieszkańców gminy i jej zmiany ma ruch wędrowny ludności, czyli **migracje**. Na przestrzeni badanych pięciu lat zauważamy, że saldo migracji w dwóch pierwszych latach było dodatnie i wynosiło w 1999r. 9 osób, a w 2000r 24 osoby. Dodatnie saldo migracji odnotowano również w roku 2003r. -23osoby.

Tabela 11. Przyrost naturalny oraz ruch wędrowny w gminie Rawa Mazowiecka.

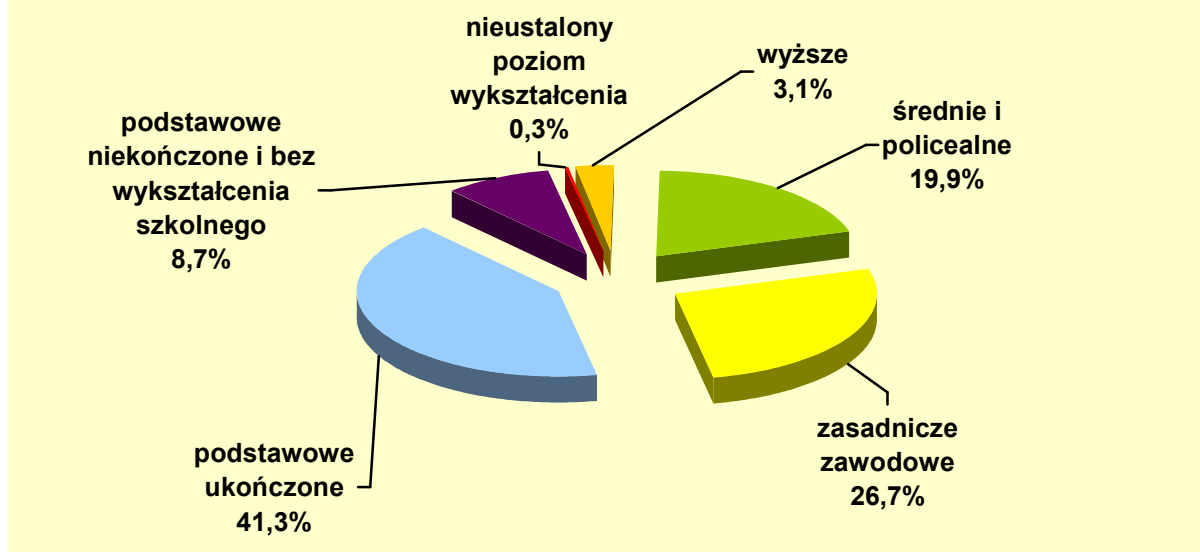
Wyszczególnienie	1999	2000	2001	2002	2003	średnio
Urodzenia	95	103	78	82	78	73
Zgony	112	102	102	102	108	105,2
Przyrost naturalny	-17	1	-24	-20	-30	-18
Zameldowania	139	147	126	115	161	137,6
Wymeldowania	130	123	129	125	138	129
Saldo migracji	9	24	-3	-10	23	8,6

Źródło: Na podstawie ewidencji ludności prowadzonej w Urzędzie Gminy Rawa Mazowiecka.

Źródło: Na podstawie ewidencji ludności prowadzonej w Urzędzie Gminy Rawa Mazowiecka

Struktura wykształcenia w gminie Rawa Mazowiecka

Źródło: Podstawowe Informacje ze Spisów Powszechnych w gminie Rawa Mazowiecka w 2002r.

Najwięcej osób z wykształceniem wyższym i średnim jest w wieku 20-29 lat (78 i 500 osób)

W wieku 19 lat i mniej najwięcej jest osób z wykształceniem podstawowym (68,91%).

Tabela 12. Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia i grup wieku.

Poziom wykształcenia	Ogółem		19 lat i mniej	20-29	30-39	40-49	50-59	60-64	65 lat i więcej
	%	osoby	Grupy wieku						
Wyższe	3,1	219	-	78	57	44	11	3	26
Średnie i policealne	19,9	1395	55	500	320	297	141	24	58
Zasadnicze zawodowe	26,7	1872	86	500	540	447	231	24	44
Podstawowe ukończone	41,3	2892	634	142	148	376	494	247	851
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	8,7	606	139	10	5	12	20	21	399
Nieustalony poziom wykształcenia	0,3	17	6	2	2	1	2	2	2
Razem	100,0	7001	920	1232	1072	1177	899	321	1380

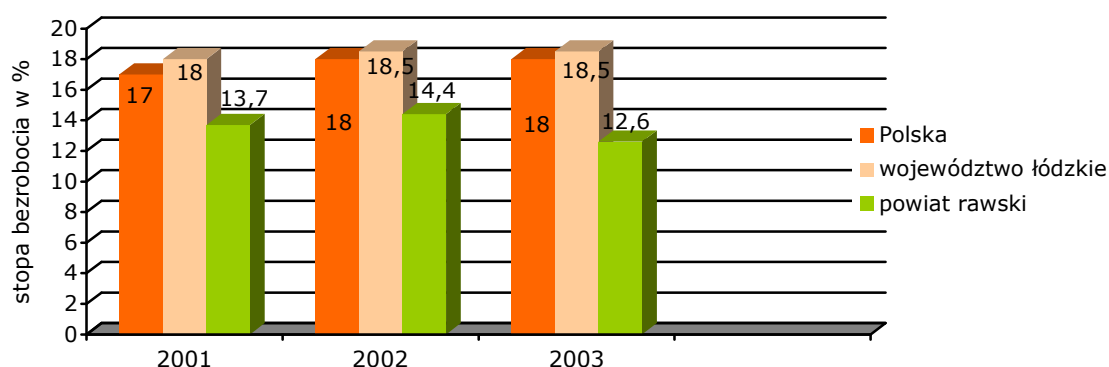
Źródło: Podstawowe Informacje ze Spisów Powszechnych w wiejskiej gminie Rawa Mazowiecka w 2002r.

Analiza poziomu wykształcenia wskazuje, iż 3,1% mieszkańców gminy ma wyższe wykształcenie (przeciętna krajowa wynosi 9,9%). Obserwuje się zjawisko coraz

większego udziału młodzieży kontynuującej naukę w szkołach średnich i wyższych (patrz rysunek tab.12).

Stopa bezrobocia w powiecie rawskim w latach 2001 - 2002 zwiększała się co rok o 0,7 %, Natomiast w 2003 r. zmalała o 1,8% w stosunku do roku poprzedniego i wynosiła 12,6%. Stopa bezrobocia w województwie łódzkim w roku 2002 w stosunku do roku 2001 zwiększyła się o 0,5%, zaś w roku 2003 w stosunku do roku 2002 nie uległa zmianie i wynosiła 18,5%. Stopa bezrobocia w kraju w roku 2002 w stosunku do roku 2001 zwiększyła się o 1%, zaś w roku 2003 w stosunku do roku 2002 nie uległa zmianie i wynosiła 18%.

Rysunek 10. Stopy bezrobocia dla kraju, województwa i powiatu.

Źródło: Na podstawie informacji uzyskanych z WUP w Łodzi.

Liczba osób bezrobotnych w gminie z roku na rok o kilka osób maleje i na koniec 2003r. wynosiła 644 osoby, z czego 45 % stanowiły kobiety, 13,5% to osoby z prawem do zasiłku, 2,2% to osoby niepełnosprawne.

Tabela 13. Struktura bezrobocia w gminie Rawa Mazowiecka w latach 2001 – 2003.

Bezrobotni	2001r.		2002r.		2003r.	
	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%
ogółem	697	100,0	672	100,0	644	100,0
w tym:						
kobiety	342	49,1	323	48,1	290	45,0
z prawem do zasiłku	108	15,5	94	14,0	87	13,5
niepełnosprawni	9	1,3	12	1,8	14	2,2

Źródło: Na podstawie sprawozdań o rynku pracy sporządzanych przez PUP w Rawie Mazowieckiej na koniec 2001r., 2002r. i 2003r.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Rawie Mazowieckiej na koniec września 2004 roku zarejestrowane były 464 osoby, w tym 200 kobiet, 17 osób niepełnosprawnych, 8 osób zostało wyrejestrowanych z powodu podjęcia pracy, w tym 3 kobiety.

Tabela 14. Struktura bezrobocia w gminie za rok 2003.

Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych		Z tego wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach					
		Ogółem	Kobiety	do 1	1-3	3-6	6-12	12-24	pow. 24
Wiek	15- 17 lat	0	0	0	0	0	0	0	0
	18-24	180	77	21	39	33	23	29	35
	25-34	187	92	18	33	22	26	23	65
	35-44	150	72	8	23	12	13	17	77
	45-54	115	48	5	9	9	16	16	60
	55-59	11	1	0	1	1	1	1	7
	60-64 lata	1	---	0	0	0	0	0	1
Wykształcenie	wyższe	4	3	0	0	2	0	2	0
	policealne i średnie zaw.	87	60	13	20	7	10	13	24
	średnie ogólnokształcące	19	16	1	5	1	2	1	9
	zasadnicze zawodowe	290	133	25	56	44	38	33	94
	gimnazjum i poniżej	244	78	13	24	23	29	37	118
Staż pracy ogółem	do 1 roku	101	46	8	11	8	8	12	54
	1-5	124	45	16	26	8	14	18	42
	5-10	82	43	8	17	10	12	11	24
	10-20	120	58	8	17	14	19	12	50
	20-30	62	30	3	12	10	4	9	24
	30 lat i więcej	1	0	1	0	0	0	0	0
	bez stażu	154	68	8	22	27	22	24	51
Ogółem		644	290	52	105	77	79	86	245

Źródło: Na podstawie „Struktury bezrobotnych” sporządzonej przez PUP Rawie Mazowieckiej w dniu 31.12.2003.

II.8.2. Warunki i jakość życia mieszkańców.

Poziom oświaty w gminie jest dość dobry. Na terenie gminy Rawa Mazowiecka mieszka 1903 dzieci i młodzieży w wieku od 0 do 16 roku życia, z czego 517 (27,17%) to dzieci w wieku od 0 do 5 lat nie objęte jeszcze obowiązkiem szkolnym. 853 spośród nich uczęszcza do szkół podstawowych i gimnazjum na terenie gminy, 439 uczęszcza do szkół w mieście Rawa Mazowiecka, pozostałe 94 osoby uczą się w innych miastach w okolicach gminy.

Po ukończeniu gimnazjum młodzież chcąc dalej kształcić się , wybiera głównie szkoły w Rawie Mazowieckiej lub okolicznych miastach.

Tabela 15. Struktura placówek oświatowych na terenie gminy na koniec 2003r.

L.p.	Placówka oświatowa	Liczba uczniów	
		osoby	%
1.	Szkoła Podstawowa w Konopnicy	76	8,91
2.	Szkoła Podstawowa w Rossosze	63	7,39
3.	Szkoła Podstawowa w Pukininie	100	11,72
4.	Szkoła Podstawowa w Kaleniu	18	2,11
5.	ZSO w Boguszycach	285	33,41
6.	ZSO w Kurzeszynie	146	17,12
7.	ZSO w Starej Wojskiej	165	19,34
4.	Razem	853	100,00

Źródło: Na podstawie danych Urzędu Gminy w Rawie Mazowieckiej.

Jednym z elementów życia społecznego jest **działalność kulturalna**. W gminie Rawa Mazowiecka stawia się głównie na kultywowanie tradycji ludowych i zachowanie dziedzictwa narodowego. Zadania z zakresu kultury prowadzi Gminny Zespół ds. Oświaty Kultury i Sportu. Na terenie gminy działają zespoły obrzędowe „Wilkowianie” i „Wspomnienie”.

Na terenie gminy funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna w Kurzeszynie wraz z trzema filiami w Boguszycach, Hucie Wałowskiej , Kaleniu . Gminna Biblioteka Publiczna w Kurzeszynie działa już 39 lat, a od 2003r. jest instytucją kultury, co umożliwia jej samodzielne gospodarowanie posiadanymi środkami. W 2003r. bibliotekę odwiedziły 1728 osób, które wypożyczyły 2633 woluminów (biblioteka prenumeruje 23 czasopisma). Na koniec 2003r. biblioteka miała zarejestrowanych 243 czytelników, w tym około 140 stanowi młodzież uczęszczająca do szkół podstawowych i gimnazjum.

Na terenie gminy istnieje niewiele form **działalności sportowej**. Realizują je głównie kluby sportowe: GLKS Wołucza, LZS SOKÓŁ Księża Wola, LKS SOBPOL Konopnica a także Uczniowski Klub Sportowy w Boguszycach,

Na terenie gminy znajduje się Wiejski Ośrodek Zdrowia NZOZ w Kurzeszynie . Mieszkańcy innych miejscowości korzystają głównie z zakładów opieki zdrowotnej zlokalizowanych w mieście Rawa Mazowiecka

Bezpieczeństwa w Gminie strzeże **Powiatowa Komenda Policji** w Rawie Mazowieckiej .

Na terenie gminy Rawa Mazowiecka istnieje dziewięć jednostek **Ochotniczej Straży Pożarnej**: siedem jednostek typu „S” (jednostka samochodowa) i dwie typu „M” (jednostka z motopompą). Jednostkami typu S – 1 (posiadające jeden samochód strażacki) są: OSP Wilkowice (36 członków), OSP Stara Wojska (20 członków), OSP Wołuczka (32 członków), OSP Kurzeszyn (członków 43), OSP Niwna (członków 44) OSP Przewodowice (20 członków), OSP Konopnica (35 członków), Jednostka typu „M” to OSP Kaleń (30 członków) i OSP Linków (20 członków). Jednostki OSP Wilkowice i OSP Kurzeszyn są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego.

Analizując jakość życia mieszkańców gminy należy wspomnieć również o ich warunkach bytowych. Z 2180 mieszkań znajdujących na terenie gminy Rawa Mazowiecka 1317 wyposażonych jest w łazienkę (60,41%), 1103 mieszkań posiada ciepłą wodę bieżącą (50,6%). Na terenie gminy w miejscowości Konopnica jest gaz z sieci, ale w innych miejscowościach 98% mieszkań korzysta z butli gazowych.

II.8.3. Określenie grup społecznych wymagających wsparcia.

Radykalne pogorszenie sytuacji materialnej części rodzin spowodowało powiększenie się **obszarów ubóstwa** na terenie gminy. Prawdopodobieństwo znalezienia się w sferze niedostatku jest tym większe, im bardziej rozdrobnione są gospodarstwa rolne.

Tabela 16. Liczba osób zagrożonych ubóstwem w gminie w 2003r.

Typ biologiczny gospodarstwa domowego	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej
Małżeństwa/partnerzy z 1 dzieckiem	77
Małżeństwa/partnerzy z 2 dzieci	69
Małżeństwa/partnerzy z 3 dzieci	51
Małżeństwa/partnerzy z 4 dzieci i więcej	43
RAZEM	240

Źródło: Na podstawie informacji uzyskanych z GOPS w Rawie Mazowieckiej.

W roku 2003 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej udzielił wsparcia 693 osobom tworzącym 392 gospodarstwa domowe. Liczba ta od wielu lat jest prawie stała. GOPS wypłacił zasiłki celowe 217 osobom na kwotę 19 tys. zł oraz sfinansował dzieciom obiady w szkołach na kwotę 98 582 zł. Z tych form pomocy skorzystały w przeważającej części rodziny wielodzietne.

Niepokojącym zjawiskiem jakie obserwujemy na terenie gminy jest **niski poziom wykształcenia mieszkańców**, co ma istotny wpływ na ich sytuację ekonomiczną.

Niski poziom wykształcenia ludności rolniczej jest podstawową barierą restrukturyzacji gospodarczej wsi i rozwoju w działalności poza rolnictwem i skazuje mieszkańców gminy na egzystencje w bardzo złych warunkach ekonomicznych. W gminie brakuje oferty szkoleniowej dla osób dorosłych w zakresie podnoszenia kwalifikacji bądź przekwalifikowania. Bariery w podwyższeniu wykształcenia mieszkańców jest też niski poziom dochodów rodzin, co skutkuje brakiem środków finansowych przeznaczonych na edukację młodzieży.

W 2002 roku na terenie gminy zamieszkiwały 111 **osób niepełnosprawnych**. Najliczniejszą grupę osób niepełnosprawnych stanowią osoby posiadające wykształcenie podstawowe.

W celu poprawy sytuacji życiowej ludzi niepełnosprawnych, konieczna jest integracja społeczna tej grupy osób z innymi ludźmi, czyli włączenie w normalne życie codzienne przez różne formy kształcenia i przygotowanie do pracy zawodowej. Ważny jest tu również udział w życiu społecznym.

Grupą społeczną wymagającą wsparcia na są również **osoby bezrobotne**. Wśród około 4792 mieszkańców w wieku produkcyjnym na koniec 2003r 644 osoby pozostawały bez pracy (13,4%), z czego prawie 45 % to kobiety.

Tabela 17. Bezrobocie w kraju, województwie łódzkim i powiecie Rawskim

Bezrobocie	2001		2002		2003	
	ogółem	kobiety w %	ogółem	kobiety w %	ogółem	kobiety w %
Polska	3.115.056	52,7	3.216.958	51,1	3.175.332	51,4
województwo łódzkie	230.631	50,5	234.888	49,5	233.064	49,4
powiat rawski	3618	47,9	3939	48,1	3508	44,8
Gmina Rawa Mazowiecka	697	49,1	672	48,1	466	45,0

Źródło: Na podstawie informacji uzyskanych z WUP w Łodzi.

Bezrobotni zainteresowani są udziałem w kursach i szkoleniach. Ponadto wiele osób bezrobotnych chciałoby rozpocząć lub kontynuować naukę języków obcych. Znajomość języka obcego przynajmniej w stopniu podstawowym zwiększa szanse na znalezienie zatrudnienia również poza granicami naszego kraju. Będzie to problem dość istotny zwłaszcza po akcesji Polski do Unii Europejskiej.

Kolejną grupą społeczną wymagającą wsparcia są **osoby uzależnione od alkoholu**. Alkoholizm to ta cecha środowiskowa, która najsilniej łączona jest z bezrobociem. Niestety na terenie gminy ten problem z roku na rok nie maleje. W 2003r. do Przychodni Odwykowej zgłosiło się 27 osób uzależnionych bądź współuzależnionych. Corocznie opracowywany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który ma zwiększać dostępność i pomoc terapeutyczną i rehabilitacją dla osób uzależnionych od alkoholu oraz udzielać pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe - w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Zadania zawarte w programie realizowane są głównie ze środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

II.8.4. Rynek pracy.

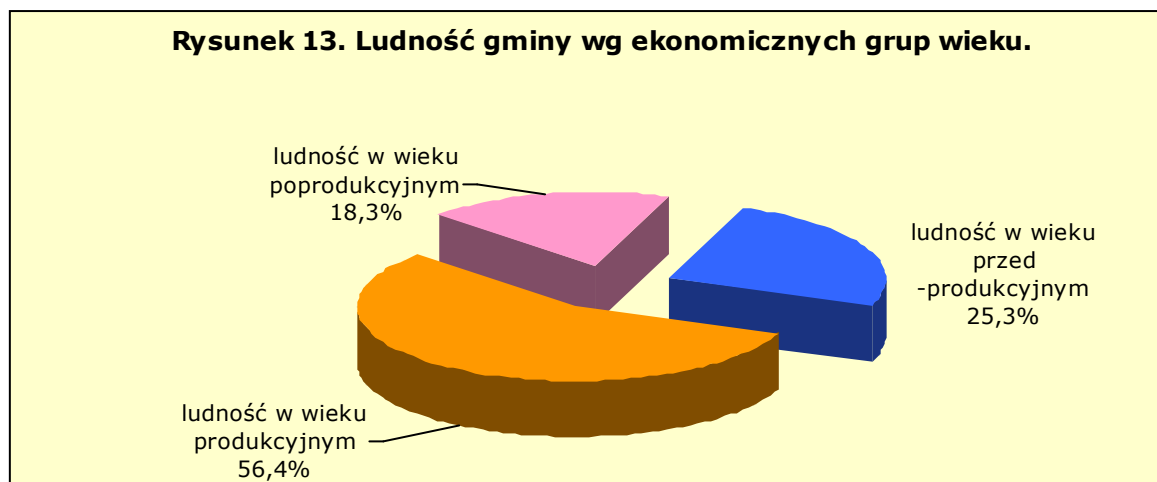
Struktura wieku ludności wyróżnia się stosunkowo wysokim udziałem osób w wieku produkcyjnym (56,4%) stosunkowo niskim udziałem osób w wieku poprodukcyjnym (niecałe 18,3%). Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 77 osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym.

Tabela 18. Ludność gminy według płci i ekonomicznych grup wieku na 20.05.2002r.

Struktura wiekowa	ogółem		mężczyźni		kobiety	
	osoba	%	osoba	%	osoba	%
wiek przedprodukcyjny (do 18 lat)	2150	25,3	1070	25,3	1080	25,3
wiek produkcyjny (od 18 – do 59/64 lat)	4792	56,4	2603	61,7	2189	51,3
wiek poprodukcyjny (60/65 lat i więcej)	1550	18,3	548	13,0	1002	23,4
Ogółem	8492	100,0	4221	49,7	4271	50,3

Źródło: Podstawowe Informacje ze Spisów Powszechnych w gminie Rawa Mazowiecka w 2002r.

Zjawiskiem, na które należy zwrócić uwagę, jest malejąca liczba dzieci i młodzieży (osób w wieku przedprodukcyjnym). Taka struktura wieku w przyszłości może doprowadzić do starzenia się społeczeństwa, co potwierdza także niski przyrost naturalny w gminie.⁹

Źródło: Podstawowe Informacje ze Spisów Powszechnych w gminie Rawa Mazowiecka w 2002r.

Obszary wiejskie, zwłaszcza oddalone od ośrodków miejskich i głównych dróg, posiadają utrudniony dostęp do podstawowych usług pozarolniczego rynku pracy. Konsekwencją tego jest proces wyludniania, a jego następstwem – deformacja struktury ludności według wieku, płci i poziomu wykształcenia. Obszary te z reguły charakteryzują się niższym poziomem rozwoju cywilizacyjnego.

Są to jednocześnie obszary defeminizacji, nadmiernego starzenia się ludności oraz o wysokim bezrobociu i niskim poziomie życia. Niekorzystna struktura wiekowa jest problemem gminy jak i prawie całego województwa łódzkiego. Maleje udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, a wzrasta w wieku poprodukcyjnym.

Skuteczność walki z bezrobociem wymaga rzetelnej i szybkiej informacji o rynku pracy, analizy zjawisk zachodzących na rynku, a także badań efektywności różnych form walki z bezrobociem. Bezrobotni wykazują bardzo duże zainteresowanie pożyczkami na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej oraz udziałem w kursach i szkoleniach.

⁹ Proces starzenia się społeczeństwa jest jednakże charakterystyczny dla województwa łódzkiego, jak i całego kraju, a w państwach wysoko rozwiniętych, które charakteryzują się ujemnym przyrostem naturalnym i długim okresem życia trwa już od kilkunastu lat.

II.8.5. Identyfikacja problemów.

pierwszy: Obecny program spędzania wolnego czasu dla młodzieży jest stosunkowo ubogi na terenie gminy. Jest wyraźna potrzeba społeczna uruchomienia Publicznych Punktów Dostępu do Internetu, które pełniłyby również w określonych godzinach rolę kawiarenek internetowych. Koniecznym będzie też poprawa stanu bazy sportowo-rekreacyjnej dla aktywnego wypoczynku mieszkańców.

drugi: Uboga oferta kulturalna dla mieszkańców wsi. Na terenie gminy swoje usługi oferuje jedynie Gminna Biblioteka Publiczna. Brak ośrodków kultury uniemożliwia realizację wielu zadań dla młodzieży i dorosłych.

trzeci: Likwidacja i zmniejszanie się ilości miejsc pracy na terenie gminy oraz na terenie gmin ościennych, szczególnie w przemyśle, powodują stały wzrost bezrobotnych. Najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią ludzie młodzi, a ze względu na prognozy demograficzne zakładające wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym można spodziewać się gwałtownego wzrostu bezrobocia. Zwiększy się popyt na miejsca pracy, a w przypadku braku możliwości jego zaspokojenia nastąpić może duża migracja ludzi młodych. Dodatkowo negatywnym czynnikiem w tym zakresie jest niski poziom wykształcenia mieszkańców, a także niechęć bezrobotnych do podjęcia edukacji w zakresie przekwalifikowania zawodowego.

czwarty: Ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego na terenie gminy złagodzić może utrzymanie się aktualnej tendencji w zakresie migracji ludności. Zauważa się większy udział ludności napływającej niż odpływającej z terenu gminy. Podtrzymanie tej korzystnej dla gminy tendencji będzie wymagało podniesienia atrakcyjności gminy zachęcającej do zamieszkania na tym terenie (stworzenie możliwości w zakresie rozwoju budownictwa mieszkaniowego i tworzenia nowych miejsc pracy).

piąty: Tendencja malejąca w strukturze wieku i młodzieży oraz obecnie niski przyrost naturalny mieszkańców gminy w przyszłości może doprowadzić do starzenia się społeczeństwa, co będzie wymagało zwiększonych nakładów na opiekę społeczną i ochronę zdrowia.

szósty: zbyt duży odsetek mieszkańców gminy jest zatrudnionych w rolnictwie, przy jednocześnie niskim poziomie wykształcenia rolników. Wpływ na zatrudnienie w rolnictwie ma ubogi rynek pracy poza rolnictwem, należy zachęcić inwestorów do lokalizacji swoich przedsięwzięć na terenie gminy, a z drugiej strony należy intensywnie szkolić rolników.

III. Analiza SWOT dla Gminy Rawa Mazowiecka.

MOCNE STRONY GMINY	SŁABE STRONY GMINY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Położenie gminy w centralnej Polsce, w niedużej odległości od Aglomeracji Łódzkiej i Warszawskiej, jako silnych ośrodków administracyjnych, gospodarczych i naukowych oraz dużego rynku towarów i usług. ▪ Gmina okala swoją powierzchnią 20 tysięczne Miasto Rawa Mazowiecka obsługujące gminę w zakresie funkcji ponadgminnych oraz tworzy lokalny rynek towarów i usług ▪ Dobra dostępność komunikacyjna z miastami wojewódzkimi i powiatowymi ▪ Dobry stan środowiska naturalnego, zachowana równowaga biologiczna ▪ Korzystne warunki do rozwoju bazy wypoczynkowej i rekreacyjnej - urozmaicona rzeźba terenu ze znacznymi kompleksami leśnymi , stosunkowo czyste wody rzek i stawów- projektowane 3 zbiorniki małej retencji ▪ Dobry poziom oświaty podstawowej i gimnazjalnej ▪ Dobrze rozwinięta działalność sportowa ▪ Dobrze rozwinięta infrastruktura telekomunikacyjna ▪ Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa, ▪ Aktualny plan zagospodarowania dla całego obszaru gminy , ▪ Duża powierzchnia terenów przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod działalność produkcyjno – usługową przy drogach krajowych i wojewódzkich. ▪ Możliwość zmiany wytwarzania energii cieplnej wytwarzanej z węgla na energię wytwarzaną z gazu ziemnego - przez teren gminy przebiega gazociąg o śred. 400mm ▪ Przyjazna polityka podatkowa gminy dla inwestorów 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niekorzystna sytuacja demograficzna, ujemny przyrost naturalny ,szybki proces starzenia społeczeństwa ▪ Duże ograniczenia w kontynuowaniu nauki na poziomie wyższym ▪ Niedostatecznie rozwinięta działalność kulturalna ▪ Niezadawalający stan techniczny dróg ▪ Nienajlepszy stan sieci elektroenergetycznej uniemożliwiający zwiększenie poboru mocy ▪ Wolne tempo budowy kanalizacji sanitarnych i przyzgodowych oczyszczalni ścieków ▪ Brak efektywnego systemu selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy ▪ Słaby rozwój przedsiębiorczości działającej poza rolnictwem ▪ Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna ▪ Mała ilość miejsc pracy poza rolnictwem ▪ Niskie wykształcenie bezrobotnych ▪ Słaba jakość bonitacyjna gleb 73% grunty V i VI klasy ▪ Słabe przygotowanie zawodowe rolników ▪ Gospodarstwa rolne małe obszarowo, prowadzące produkcje wielokierunkową ▪ Bardzo niska produktywność gospodarstw rolnych ▪ Mała aktywność rolników w poszukiwaniu alternatywnych źródeł dochodów ▪ Niski stopień samoorganizowania się rolników ▪ Niewielka liczba organizacji pozarządowych

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Integracja z Unią Europejską ▪ Możliwość korzystania ze środków pomocowych Unii Europejskiej ▪ Napływ kapitału zagranicznego ▪ Wzrost wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, w szczególności ludzi młodych ▪ Realizacja idei społeczeństwa informacyjnego ▪ Utrzymanie preferencyjnego kredytowania rolnictwa i jego otoczenia ▪ Potencjalne warunki naturalne dla rozwoju turystyki specjalistycznej – agroturystyki 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Postępujące rozwarstwienie ekonomiczne społeczeństwa ▪ Wysoki i stale rosnący poziom bezrobocia w powiecie i województwie ▪ Niska opłacalność produkcji rolniczej ▪ Odpływ wysoko wyspecjalizowanej kadry do ośrodków gospodarczo silniejszych ▪ Wysokie ceny usług teleinformacyjnych i teletransmisyjnych ▪ Struktura demograficzna społeczeństwa

III. Działania mające na celu poprawę sytuacji społeczno- gospodarczej gminy Rawa Mazowiecka.

III.1 Cele i zadania.

Wszelkie działania dotyczące rozwoju gminy Rawa Mazowiecka wynikają ze „Strategii rozwoju gminy Rawa Mazowiecka „ , której

Celem strategicznym gminy Rawa Mazowiecka na jest:

Zrównoważony rozwój gminy .

Realizacja celu strategicznego gminy Rawa Mazowiecka przyczyni się do osiągnięcia celu nadrzędnego jakim jest **zrównoważony rozwój województwa łódzkiego**

Za główne kierunki rozwoju gminy , które w konsekwencji przyczynią się do osiągnięcia celu strategicznego uznano osiągnięcie następujących celów . sformułowanych jako opis stanu pożądanego :

Cel 1. Wzrost tempa rozwoju gospodarczego gminy.

Działania gminy, które przyczynią się do osiągnięcia wyżej wymienionego celu to:

1.1 Zwiększenie ilość miejsc pracy poza rolnictwem

1.1.1 Ograniczenie tempa spadku istniejących miejsc pracy ;

- 1.1.1.1 Niższe stawki podatków lokalnych,
- 1.1.1.2. Aktywnie działające stanowisko ds. promocji i rozwoju gospodarczego gminy.

1.1.2 Zwiększenie w skali gminy liczby nowych miejsc pracy;

- 1.1.2.1 Dostosowanie kwalifikacji zawodowych mieszkańców gminy do wymagań rynku pracy ,
- 1.1.2.2 Dobre wykorzystanie atrakcyjnego położenia gminy ;
 - 1.1.2.2.1 Promocja gminy, w tym promocja przez internet
 - 1.1.2.2.2 Przygotowanie terenów pod inwestycje;
 - 1.1.2.2.2.1 Wyznaczenie nowych terenów pod inwestycje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy,
 - 1.1.2.2.2.2 Poprawa stanu infrastruktury energetycznej,
 - 1.1.2.2.2.3 Dostosowanie układu komunikacyjnego gminy dla potrzeb lokalnej gospodarki,
 - 1.1.2.2.2.4 Skanalizowanie wybranych obszarów gminy,
 - 1.1.2.2.2.5 Gazyfikacja wybranych obszarów gminy,
 - 1.1.2.2.2.6 Rozwój instytucjonalny gminnej administracji samorządowej
- 1.1.2.3 Utworzenie lokalnego partnerstwa publiczno-prywatnego dla rozwoju przedsiębiorczości .

1.2 Zwiększenie dochodowości osiąganej z produkcji rolnej:

1.2.1 Stworzenie warunków do podejmowania przetwórstwa rolnego;

- 1.2.1.1 Wdrożenie system bezpośrednich dopłat UE do produkcji rolnej

- 1.2.1.2 Stworzenie obsługi instytucjonalnej gminy dla obsługi rolników w celu umożliwienia im lepszego wykorzystania programów inwestycyjnych UE dla gospodarstw rolnych,

1.2.2 Racjonalne wykorzystanie warunków glebowych i klimatycznych;

- 1.2.2.1 Zalesienia gruntów nieprzydatnych do rolniczego wykorzystania,
- 1.2.2.2 Melioracja gleb III i IV klasy bonitacyjnej,
- 1.2.2.3 Scalenia i wymiana gruntów w celu polepszenia rozłogów,
- 1.2.2.4 Wprowadzenie bardziej opłacalnych upraw dostosowanych warunków glebowych i klimatycznych.

Cel. 2. Poprawa jakości życia w gminie.

Działania gminy, które przyczynią się do osiągnięcia wyżej wymienionego celu

2.1 Poprawa stanu infrastruktury technicznej;

- 2.1.1 Poprawa bezpieczeństwa ruchu pieszego i rowerowego wzdłuż dróg krajowych , wojewódzkich i powiatowych,
- 2.1.2 Budowa i modernizacja dróg gminnych,
- 2.1.3 Rozbudowa w ramach porozumienia gmin powiatu rawskiego składowiska odpadów w Pukininie,
- 2.1.4 Poprawa ciągłości i jakości dostaw wody poprzez rozbudowę i modernizację gminnego systemu wodociągowego,
- 2.1.5 Budowa infrastruktury informacyjnej ,

2.2 Poprawa stanu środowiska naturalnego w gminie ;

- 2.2.1 Rozpropagowanie i budowa przyzagrodowych biologicznych oczyszczalni ścieków,
- 2.2.2 Stworzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów ,
- 2.2.3 Propagowanie wśród mieszkańców gminy zachowań przyjaznych środowisku,
- 2.2.4 Wspomaganie edukacji ekologicznej uczniów i nauczycieli ,
- 2.2.5 Promowanie nisko emisyjnych źródeł energii cieplnej.

2.3 Stworzenie optymalnych warunków do kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży oraz doskonalenia zawodowego osób dorosłych;

- 2.3.1 Poprawa wyposażenia publicznej bazy oświatowej ,
- 2.3.2 Poprawa jakości kształcenia w szkołach gminnych,
- 2.3.3 Zwiększenie możliwości dostępu młodzieży do różnych form kształcenia i samokształcenia , ożywienie działalności pozalekcyjnej szkół,
- 2.3.4 Wspieranie uzdolnionej młodzieży poprzez system stypendialny,
- 2.3.5 Uatrakcyjnienie możliwości(stworzenie warunków) spędzania wolnego czasu przez młodzież,
- 2.3.6 Finansowanie uzasadnionych szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe nauczycieli,
- 2.3.6 Organizacja i finansowanie szkoleń w celu dostosowania kwalifikacji mieszkańców do potrzeb rynku pracy oraz szkoleń dla rolników,

2.4 Poprawa stanu bazy sportowo –turystycznej w gminie i zachowanie dziedzictwa kulturowego;

- 2.4.1 Budowa przyszkolnych sal gimnastycznych w Starej Wojskiej i Kurzeszynie dla potrzeb realizacji zadań edukacyjnych i rozwoju sportu masowego,
- 2.4.2 Budowa gminnych boisk sportowych w Wołuczy , Konopnicy ,
- 2.4.3 Wytyczenie , oznakowanie i urządzenie europejskiego szlaku rowerowego
- 2.4.4 Realizacja Rządowego programu IKONKA przez Gminna Bibliotekę Publiczną,
- 2.4.5 Budowa zbiorników wodnych w ramach Wojewódzkiego Programu Małej Retencji,
- 2.4.6 Dofinansowanie działalności sportowej i kulturalnej lokalnych klubów sportowych i zespołów folklorystycznych,
- 2.4.7 Organizowanie cyklicznych imprez kulturalno-sportowych,
- 2.4.8 Rozbudzenie tożsamości lokalnej mieszkańców oraz skoordynowanie działań organizacji wiejskich,
- 2.4.9 Zaangażowanie mieszkańców w projekty publiczne ;

II.5 Poprawa bezpieczeństwa socjalnego publicznego i publicznego;

- 2.5.1 Wypracowanie skutecznych form wsparcia osób i rodzin w przewyciężaniu trudnych sytuacji życiowych,
- 2.5.2 Powszechne dożywianie uczniów w szkole,
- 2.5.3 Wspieranie projektów zgłaszanych przez organizacje pożytku publicznego,
- 2.5.4 Realizacja i wspieranie programów zwiększających bezpieczeństwo publiczne

III3. Lista zadań według hierarchii ważności.

Zadania zaliczane do I Priorytetu – zadania dofinansowane z ZPORR.

- Budowa i modernizacja układu komunikacyjnego dróg gminnych w wiejskiej gminie Rawa Mazowiecka_
ZPORR Priorytet 3. Rozwój lokalny, Działanie 3.1. Obszary wiejskie.
- Budowa biologicznych przyzagrodowych oczyszczalni ścieków w wiejskiej gminie Rawa Mazowiecka_
ZPORR Priorytet 3. Rozwój lokalny, Działanie 3.1. Obszary wiejskie.
- Budowa Regionalnej Elektronicznej Platformy Cyfrowej w Urzędzie Gminy Rawa Mazowiecka.
ZPORR Priorytet 1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów, Działanie 1.5. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego.
- Budowa ujęcia wody m. Wilkowice w wiejskiej gminie Rawa Mazowiecka_
ZPORR Priorytet 3. Rozwój lokalny, Działanie 3.1. Obszary wiejskie.
- Rozbudowa obiektów oświatowych w Starej Wojskiej i Kurzeszynie o konieczne do realizacji zadań oświatowych i sportowych sale gimnastyczne_
ZPORR Priorytet 3. Rozwój lokalny, Działanie 3.1. Obszary wiejskie.
- Rozbudowa boisk sportowych do piłki nożnej Wołuczy i Konopnicy
ZPORR Priorytet 3. Rozwój lokalny, Działanie 3.1. Obszary wiejskie.
- Organizacja selektywnej zbiórki odpadów w gminie.
ZPORR Priorytet 3. Rozwój lokalny, Działanie 3.1. Obszary wiejskie.
- Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje.
ZPORR Priorytet 3. Rozwój lokalny, Działanie 3.1. Obszary wiejskie.
- Budowa europejskiej ścieżki rowerowej
ZPORR Priorytet 3. Rozwój lokalny, Działanie 3.1. Obszary wiejskie.

**Zadania zaliczane do II Priorytetu- nie objęte dofinansowaniem
ZPORR**

- Poprawa stanu oświetlenia dróg w gminie ,
- Powierzchniowe utrwalenie nawierzchni dróg wewnętrznych emulsją bitumiczną,
- Adaptacja pomieszczeń szkoły w Dziurdziolach na lokale mieszkalne i lokale socjalne,
- Adaptacja budynku po zlewni mleka w Wilkowiach na lokale socjalne,
- Budowa sieci wodociągowych,
- Budowa instalacji oświetlenia ulicznego,
- Pozyskanie terenu pod boiska sportowe,

IV. Realizacja zadań i projektów

Planowane projekty inwestycyjne w gminie Rawa Mazowiecka

IV.1. Planowane projekty inwestycyjne na lata 2004-2006

Lp.	Nazwa planowanego zadania inwestycyjnego	Określenie kryteriów kolejności realizacji	Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego	Etapy działania /okres realizacji (w latach)	Oczekiwane produkty rezultaty	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu Beneficjent końcowy	Nakłady do poniesienia Uwagi
BUDOWA I WDRAŻANIE PLATFORM ELEKTRONICZNYCH DLA ZINTEGROWANEGO SYSTEMU WSPOMAGANIA ZARZĄDZANIA NA POZIOMOE WOJEWÓDZKIM, POWIATOWYM I GMINNYM.							
Priorytet 1. ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY SŁUŻĄCEJ WZMACNIANIU KONKURENCYJNOŚCI REGIONÓW Działanie 1.5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZEŃSTWA INFORMATYCZNEGO							
1	Budowa regionalnej elektronicznej platformy cyfrowej	I	niedotyczy	2004-2006	Sprawnie działający Urząd Gminy realizujący program e-government	Budżet gminy Budżet państwa EFRR Gmina Rawa Mazowiecka	65 250,00 zł 0,00 zł 195 750,00 zł 261 000,00 zł
BUDOWA LUB MODERNIZACJA URZADZEŃ DO ODPROWADZANIA I OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW							
Priorytet 3. ROZWÓJ LOKALNY Działanie 3.1 OBSZARY WIEJSKIE							

2	Budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Rawa Mazowiecka	I	zgodny	I etap 2004-2005	Oczyszczalnie 132 szt	Budżet gminy Budżet państwa EFRR Gmina Rawa Mazowiecka	299 088,00 zł 199 393,00 zł 1 495 443,00 zł 1 993 924,00 zł
3	Budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Rawa Mazowiecka	I	zgodny	II etap 2005-2006	Oczyszczalnie 170 szt.	Budżet gminy Budżet państwa EFRR Gmina Rawa Mazowiecka	390 000,00 zł 260 000,00 zł 1 950 000,00 zł 2 600 000,00 zł
<p>BUDOWA LUB MODERNIZACJA URZADZEŃ ZAOPATRZENIA W WODĘ Priorytet 3. ROZWÓJ LOKALNY Działanie 3.1 OBSZARY WIEJSKIE</p>							
4	Budowa ujęcia wody w m. Wilkowice	I	zgodny	2005-2006	Studnia awaryjna 1 szt	Budżet gminy Budżet państwa EFRR Gmina Rawa Mazowiecka	15 000,00 zł 10 000,00 zł 75 000,00 zł 100 000,00 zł
<p>BUDOWA LUB MODERNIZACJA DRÓG GMINNYCH I POWIATOWYCH Priorytet 3. ROZWÓJ LOKALNY Działanie 3.1 OBSZARY WIEJSKIE</p>							
5	Budowa drogi gminnej nr.3215 Konopnica –Kaleń	I	zgodny	2004-2005	Długość drogi 1200 m Nośność 5tys kN/os	Budżet gminy Budżet państwa EFRR Gmina Rawa Mazowiecka	45 000,00 zł 30 000,00zł 225 000,00 zł 300 000,00 zł
<p>GOSPODARKA ODPADAMI Priorytet 3. ROZWÓJ LOKALNY Działanie 3.1 OBSZARY WIEJSKIE</p>							

6	Organizacja selektywnej zbiórki odpadów w Gminie .	I	Nie dotyczy	2005-2006	- osobne pojemniki na poszczególne rodzaje odpadów 38 kompletów(1 komplet na 1 sołectwo)	Budżet gminy Budżet państwa EFRR Gmina Rawa Mazowiecka	23 750,00 zł 0,00 zł 71 250,00 zł 95 000,00 zł
BUDOWA LUB MODERNIZACJA LOKALNEJ BAZY KULTURALNEJ I TURYSTYCZNEJ							
Priorytet 3. ROZWÓJ LOKALNY							
Działanie 3.1 OBSZARY WIEJSKIE							
7	Budowa Europejskiej ścieżki rowerowej	I	zgodny	2006-2007	Długość ścieżki 5 km	Budżet gminy EFRR Gmina Rawa Mazowiecka	25 000,00 zł 75 000,00 zł 100 000,00 zł
KOMPLEKSOWE UZBROJENIE TERENU POD INWESTYCJE							
Priorytet 3. ROZWÓJ LOKALNY							
Działanie 3.1 OBSZARY WIEJSKIE							
8	Uzbrojenie terenu wyznaczonych w planie zagosp. Przestrzennego gminy pod inwestycje usługowo-produkcyjne	I	zgodny	2006	Powierzchnia w ha 20 ha	Budżet gminy Budżet państwa EFRR Gmina Rawa Mazowiecka	45 000,00 zł 30 000,00 zł 225 000,00 zł 300 000,00 zł
LOKALNA INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA							
Priorytet 3. ROZWÓJ LOKALNY							
Działanie 3.5. LOKALNA INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA							
Podziałanie 3.5.1 LOKALNA INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA I SPORTOWA							
9	Budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Starej Wojskiej wraz z infrastrukturą sanitarną i zagospodarowaniem terenu	I	zgodny	2005-2006	200 uczniów korzystających systematycznie oraz doraźnie 100 mieszkańców obwodu szkolnego preferujących aktywny wypoczynek	Budżet gminy Budżet państwa EFRR Gmina Rawa Mazowiecka	240 000,00 zł 160 000,00 zł 1 200 000,00 zł 1 600 000,00 zł

10	Rozbudowa Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Kurzeszynie i budowa sali gimnastycznej wraz z zagospodarowaniem terenu	I	zgodny	2006-2007	200 uczniów korzystających systematycznie oraz doraźnie 150 mieszkańców obwodu szkolnego preferujących aktywny wypoczynek	Budżet gminy Budżet państwa EFRR Gmina Rawa Mazowiecka	240 000,00 zł 160 000,00 zł 1 200 000,00 zł 1 600 000,00 zł
11	Budowa przyszkolnych oczyszczalni ścieków w miejscowościach Boguszyce, Pukinin, Kaleń,	II	zgodny	2005-2006	3 szt. oczyszczalni	Budżet gminy Budżet państwa EFRR Gmina Rawa Mazowiecka	35 000,00 zł 15 000,00 zł 150 000,00 zł 200 000,00 zł
12	Rozbudowa boiska sportowego w Wołuczy	I	zgodny	2005-2006	1 pełno wymiarowe boisko wraz z zapleczem socjalnym dla zawodników	Budżet gminy Budżet państwa EFRR Gmina Rawa Mazowiecka	15 000,00 zł 10 000,00 zł 75 000,00 zł 100 000,00
13	Rozbudowa boiska sportowego w Konopnicy	I	zgodny	2005-2006	1 pełno wymiarowe boisko wraz z zapleczem socjalnym dla zawodników	Budżet gminy Budżet państwa EFRR Gmina Rawa Mazowiecka	15 000,00 zł 10 000,00 zł 75 000,00 zł 100 000,00
POZOSTAŁE INWESTYCJE NIEZWIĄZANE Z WYKORZYSTANIEM ŚRODKÓW Z FUNDUSZY STRUKTURALNYCH							

14	Modernizacja dróg wewnętrznych poprzez powierzchniowe utrwalenie nawierzchni emulsją bitumiczną wsiach: Chrusty-2200 m Głuchówek -1200 m , Bogusławki Duże-700m, Kaliszki-1500 m , Julianów-1800 m , Huta Wałowska - 700 m, Kurzeszynek - 1400 m, Matyldów- 600 m	II	zgodny	2005	Długość dróg 10100 m	Budżet gminy WFOGR Gmina Rawa Mazowiecka	900 000,00 zł 59 500,00 zł 959 500,00 zł
15	Modernizacja dróg poprzez powierzchniowe utrwalenie nawierzchni emulsją bitumiczną we wsiach: Zarzeczce-2300 m, Nowa Rossocha 1400 m, Wilkowice - 500 m, Przewodowice-700 m, Konopnica 800 m, Boguszyce -1300 m, Gaj -1300 m,	II	zgodny	2006	Długość dróg 8300 m	Budżet gminy WFOGR Gmina Rawa Mazowiecka	730 000,00 zł 58 500,00 zł 788 500,00 zł
16	Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w m. Księża Wola	II	zgodny	2005	Sieć wodociągowa 250 m (przyłącza 4 szt.)	Budżet gminy Gmina Rawa Mazowiecka	15 000,00 zł
17	Budowa sieci wodociągowej łączącej wsie Julianów - Konopnica	II	zgodny	2005	Sieć wodociągowa 900 m	Budżet gminy WFOŚiGW Gmina Rawa Mazowiecka	38 000,00 zł 12 000,00 zł 50 000,00 zł

18	Budowa sieci wodociągowej łączącej wsie Kurzeszyn i Rogówiec	II	zgodny	2005	Sieć wodociągowa 500 m	Budżet gminy WFOŚiGW Gmina Rawa Mazowiecka	22 500,00 zł 7 500,00 zł 30 000,00 zł
19	Budowa sieci wodociągowej łączącej wsie Lutkówka- Stara Wojska	II	zgodny	2006	Sieć wodociągowa 600	Budżet gminy Gmina Rawa Mazowiecka	15 000,00 zł
20	Budowa linii oświetlenia ulicznego przy drodze krajowej nr 72 w miejscowości Ścieki	II	zgodny	2006	Długość linii 250 m	Budżet gminy Gmina Rawa Mazowiecka	20 000 zł
21	Budowa linii oświetlenia ulicznego przy drodze krajowej nr 72 od miejscowości Ścieki do miejscowości Soszyce	II	zgodny	2006	Długość linii 850 m	Budżet gminy Gmina Rawa Mazowiecka	70 000 zł
22	Budowa linii oświetlenia ulicznego w Wałowicach przy drodze wojewódzkiej 707 od granic miasta Rawa Maz. do skrzyżowania z drogą powiatową	II	zgodny	2006-2007	Długość linii 500 m	Budżet gminy Gmina Rawa Mazowiecka	40.000 zł
23	Pozyskanie terenu i budowa boiska sportowego dla sportowców zamieszkałych w rejonie wsi Boguszyce	II	zgodny	2006-2007	Terren o pow. 1,5 ha	Budżet gminy Gmina Rawa Mazowiecka	10 000,00 zł

24	Adaptacja budynku zlewni mleka w Wilkowicach na lokale socjalne	II	zgodny	2005	3 komplety mieszkań	Budżet gminy	38 000,00 zł
						Ministerstwo Infrastruktury	12 000,00 zł
						Gmina Rawa Mazowiecka	50 000,00 zł
25	Adaptacja budynku szkoły w Dziurdziolach na lokale socjalne	II	zgodny	2006-2007	10 kompletów mieszkań	Budżet gminy	97 500,00 zł
						Ministerstwo Infrastruktury	52 500,00 zł
						Gmina Rawa Mazowiecka	150 000,00 zł

V. Powiązanie projektów z innymi działaniami realizowanymi na terenie gminy, powiatu ,województwa.

Wszystkie projekty są powiązane z projektami realizowanymi przez powiat rawski oraz województwo łódzkie.

Województwo łódzkie w Regionalnym Programie Operacyjnym ustaliło wiele kierunków działania , które są spójne z projektami powiatu i gminy.

Jednym z kierunków jest :

- modernizacja podstawowego łódzkiego układu drogowego, który jest warunkiem koniecznym dla zapewnienia spójności wewnętrznej regionu,
- likwidacja dysproporcji pomiędzy dostępnością sieci wodno-kanalizacyjnej w miastach i na obszarach wiejskich,
- poprawa standardów w zakresie oczyszczania ścieków i zagospodarowania odpadów,
- zmniejszenie dysproporcji pomiędzy długością sieci wodociągowej , a długością sieci kanalizacyjnej , zwłaszcza na obszarach wiejskich,
- poprawy poziomu wykształcenia społeczeństwa,
- ożywienie działalności sportowej wśród mieszkańców ,
- upowszechnienie aktywnego wypoczynku , poprawa kondycji fizycznej społeczeństwa,
- przygotowanie i podnoszenie kwalifikacji osób starających się o pracę,
- podniesienie poziomu kształcenia ponadpodstawowego,

VI. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego

Wszystkie zadania przyjęte do realizacji w ramach Planu objęte zostaną monitoringiem rzeczowym, który dostarczy danych obrazujących postęp we wdrażaniu programu oraz umożliwi ocenę jego wykonania.

Wskaźniki obrazujące postęp we wdrażaniu oraz rezultaty tych działań są podzielone na trzy kategorie:

1. Wskaźniki produktu – odnoszą się do rzeczowych efektów działania,
2. Wskaźniki rezultatu – odpowiadają one bezpośrednim i natychmiastowym efektom wynikającym z wdrożenia programu,
3. Wskaźniki oddziaływania – obrazują konsekwencje danego programu wykraczające poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów. Oddziaływanie może odnosić się do efektów związanych bezpośrednio z podjętym działaniem, ale pojawiających się po pewnym czasie oraz do efektów długookresowych, oddziałujących na szerszą populację i pośrednio tylko wynikających ze zrealizowanego działania.

Dla wymienionych w Planie Rozwoju Lokalnego zadań, w ramach przynależności do poszczególnych priorytetów i działań ZPORR, określone zostały następujące wskaźniki monitoringu:

PRIORYTET 1. ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY SŁUŻĄCEJ

WZMACNIANIU KONKURENCYJNOŚCI REGIONÓW

DZIAŁANIE 1.5 Rozwój społeczeństwa informacyjnego

Wskaźniki Produktu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba węzłów dostępowych umożliwiających dostęp do sieci szerokopasmowej (szt.) 2. Liczba jednostek publicznych podłączonych do bezpiecznego dostępu szerokopasmowego do Internetu¹ (szt.) 3. Liczba zmodernizowanych/nowych sieci LAN w urzędach/jednostkach publicznych (szt.) 4. Liczba wdrożonych kompleksowych systemów zarządzania w administracji publicznej, (jednostkach publicznych) wewnętrznych systemów zarządzania informacją, intranetu, użytkowników transakcyjnych portali, elektronicznego obiegu dokumentów, elektronicznej archiwizacji dokumentów (szt.) 5. Liczba zbudowanych Publicznych Punktów Dostępu do Internetu (PIAP) (szt.) 6. Liczba projektów wspartych w ramach Działania (szt.)
Wskaźniki Rezultatu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba jednostek publicznych posiadających szerokopasmowy dostęp do Internetu (szt.) 2. Liczba korzystających z Publicznych Punktów Dostępu do Internetu (PIAP) (osoby) 3. Liczba obywateli wykorzystujących Internet do kontaktu z administracją publiczną w rozbiciu na cel (uzyskiwanie informacji, ściąganie formularzy, załatwianie spraw, płatności) (osoby) 4. Liczba przedsiębiorstw wykorzystujących Internet do kontaktu z administracją publiczną w rozbiciu na cel (uzyskiwanie informacji, ściąganie formularzy, załatwianie spraw, płatności) (szt.) 5. Liczba publicznych punktów dostępu do Internetu na 1000 mieszkańców (szt.) 6. Procent zamówień publicznych realizowanych on-line (%)
Wskaźniki Oddziaływania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba obywateli posiadających szerokopasmowy dostęp do Internetu (osoby) 2. Liczba usług publicznych dostępnych on-line (szt.) 3. Liczba stworzonych miejsc pracy (szt.)

¹ bezpieczny – posiadający dedykowane urządzenia/oprogramowanie bezpieczeństwa sieci

Źródło: UZ ZPORR

PRIORYTET 2. WZMOCNIENIE ROZWOJU ZASOBÓW LUDZKICH
W REGIONACH

DZIAŁANIE 2.1. Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie

Wskaźniki Produktu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba finansowanych projektów zintegrowanych (dostarczających kilka rodzajów usług) (szt.) 2. Liczba osób korzystających z praktyki dla uczniów i studentów (osoby) <ul style="list-style-type: none"> - w tym mężczyźni / kobiety (%) 3. Liczba finansowanych projektów dot. Analiz / ekspertyz (szt.) 4. Liczba osób korzystających z doradztwa dla osób dorosłych (osoby) <ul style="list-style-type: none"> - w tym: mężczyźni / kobiety (%) - w tym: pracujący / studenci (%) 5. Liczba osób korzystających ze szkoleń dla osób dorosłych (osoby) <ul style="list-style-type: none"> - w tym: mężczyźni / kobiety (%) - w tym: w tym: rolnicy i domownicy (%)
Wskaźniki Rezultatu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udział osób, które ukończyły szkolenie w ogólnej liczbie szkolonych osób dorosłych (%) <ul style="list-style-type: none"> - w tym: mężczyźni / kobiety, (%) - w tym: rolnicy i domownicy (%) 2. Udział osób dorosłych, które znalazły nowe zatrudnienie 6 miesięcy po zakończeniu uczestnictwa w projekcie w ogólnej liczbie osób dorosłych uczestniczących w projektach (%) <ul style="list-style-type: none"> - w tym: mężczyźni / kobiety (%), - w tym: rolnicy i domownicy (%).
Wskaźniki Oddziaływania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uczestnictwo w kształceniu ustawicznym (% populacji w wieku 25-64 lat)

Źródło: UZ ZPORR

PRIORYTET 3. ROZWÓJ LOKALNY

DZIAŁANIE 3.1. Obszary wiejskie

<p>Wskaźniki Produktu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Długość dróg powiatowych i gminnych (km) 2. Długość sieci rozdzielczej wodociągów (km) 3. Liczba urządzeń zaopatrzenia w wodę (szt.) 4. Długość sieci kanalizacyjnych (km) 5. Liczba oczyszczalni ścieków (szt.) 6. Liczba wdrożonych projektów selektywnej zbiórki odpadów i recyklingu oraz projektów gospodarki odpadami komunalnymi (szt.) 7. Liczba kotłowni wykorzystujących odnawialne źródła energii (szt.) 8. Liczba projektów kompleksowego uzbrojenia terenu przeznaczonego pod inwestycje (szt.) 9. Liczba projektów z zakresu lokalnej kultury (w tym ochrony dziedzictwa kulturowego) (szt.) 10. Liczba projektów z zakresu lokalnej infrastruktury turystycznej) (szt.)
<p>Wskaźniki Rezultatu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia terenów inwestycyjnych, które stały się dostępne w wyniku budowy i modernizacji dróg oraz uzbrojenia terenu (ha) 2. Liczba osób korzystających z sieci wodociągowej (%) 3. Liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej (%) 4. Ilość ścieków odprowadzonych (hm³/miesiąc) 5. Ilość energii (moc zainstalowana) pochodzącej ze źródeł odnawialnych (MW) 6. Liczba turystów (krajowych i zagranicznych) (osoby)
<p>Wskaźniki Oddziaływa nia</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wielkość migracji (saldo) 2. Liczba obywateli podłączonych do Internetu szerokopasmowego (osoby)

Źródło: UZ ZPORR

DZIAŁANIE 3.5 LOKALNA INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

PODDZIAŁANIE 3.5.1 – Lokalna infrastruktura edukacyjna i sportowa

Wskaźniki Produktu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba projektów edukacyjnych (szt.) 2. Liczba projektów ochrony zdrowia (szt.) 3. Powierzchnia nowych lub zmodernizowanych obiektów przeznaczonych na cele dydaktyczne i sportowe (m²) 4. Liczba zakupionego sprzętu medycznego dla szpitali o zasięgu lokalnym (szt.)
Wskaźniki Rezultatu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiana w kosztach stałych ośrodków zdrowia z uwzględnieniem wskaźnika inflacji (%) 2. Liczba uczniów i wychowanków korzystających z lokalnych obiektów edukacyjnych (osoby)
Wskaźniki Oddziaływania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (osoby) 2. Udział osób korzystających z usług ochrony zdrowia na miejscu (%) 3. Udział osób pozostających na miejscu celem edukacji (%), <ul style="list-style-type: none"> - w tym udział osób, które ukończyły na miejscu szkołę średnią - w tym udział osób, które ukończyły na miejscu szkołę wyższą

Źródło: UZ ZPORR

Monitorowanie wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania będzie dokonywane raz w roku na etapie oceny planu rozwoju lokalnego na podstawie:

- danych statystycznych uzyskanych z GUS i Powiatowego Urzędu Pracy,
- danych z Ewidencji Działalności Gospodarczej prowadzonej przez Urząd Gminy,
- innych dostępnych opracowań pozwalających na monitorowanie wskaźników rezultatu.

VII. Plan finansowy na lata 2004-2006

Lp	Nazwa inwestycji	Źródła finansowania w zł					
		Ogółem	Budżet JST	Budżet państwa	Środki prywatne	Środki UE, EFRR	Inne
1	Budowa regionalnej elektronicznej platformy cyfrowej	261 000	65 250	0	0	195 750	0
2	Budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Rawa Mazowiecka	1 993 924	299 088	199 393	0	1 495 443	0
3	Budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Rawa Mazowiecka	2 600 000	390 000	260 000	0	1 950 000	0
4	Budowa ujęcia wody w m. Wilkowice	100 000	15 000	10 000	0	75 000	0
5	Budowa drogi gminnej nr.3215 Konopnica –Kaleń	300 000	45 000	30 000	0	225 000	0
6	Organizacja selektywnej zbiórki odpadów w Gminie .	95 000	23 750	0	0	71 250	0
7	Budowa Europejskiej ścieżki rowerowej	100 000	25 000	0	0	75 000	0
8	Uzbrojenie terenu wyznaczonych w planie zagosp. Przestrzennego gminy pod inwestycje usługowo- produkcyjne	300 000	45 000	30 000	0	225 000	0
9	Budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Starej Wojskiej wraz z infastruktura sanitarną	1 600 000	240 000	160 000	0	1 200 000	0
10	Rozbudowa Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Kurzeszynie i budowa sali gimnastycznej	1 600 000	240 000	160 000	0	1 200 000	0
11	Budowa przyszkolnych oczyszczalni ścieków w miejscowościach Boguszyce, Pukinin, Kaleń,	200 000	35 000	15 000	0	150 000	0
12	Rozbudowa boiska sportowego w Wołuczy	100 000	15 000	10 000	0	75 000	0
13	Rozbudowa boiska sportowego w Konopnicy	100 000	15 000	10 000	0	75 000	0

14	Modernizacja dróg wewnętrznych poprzez powierzchniowe utrwalenie nawierzchni emulsją bitumiczną wsiach: Chrusty-2200 m Głuchówek -1200 m , Bogusławki Duże-700m, Kaliszki-1500 m , Julianów-1800 m , Huta Wałowska -700 m, Kurzeszynek -1400 m, Matyldów 600 m	959 500	900 000	0	0	0	59 500
15	Modernizacja dróg poprzez powierzchniowe utrwalenie nawierzchni emulsją bitumiczną we wsiach: Zarzecze-2300 m, Nowa Rossocha 1400 m, Wilkowice – 500 m, Przewodowice- 700 m, Konopnica 800 m, Boguszyce -1300 m, Gaj – 1300 m	788 500	730 000	0	0	0	58 500
16	Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w m. Księża Wola	15 000	15 000	0	0	0	0
17	Budowa sieci wodociągowej łączącej wsie Julianów -Konopnica	50 000	38 000	0	0	0	12 000
18	Budowa sieci wodociągowej łączącej wsie Kurzeszyn i Rogówiec	30 000	22 500	0	0	0	7 500
19	Budowa sieci wodociągowej łączącej wsie Lutkówka- Stara Wojska	15 000	15 000	0	0	0	0
20	Budowa linii oświetlenia ulicznego przy drodze krajowej nr 72 w miej-scowości Ścieki	20 000	20 000	0	0	0	0
21	Budowa linii oświetlenia ulicznego przy drodze krajowej nr 72 od miejscowości Ścieki do miejscowości Soszyce	70 000	70 000	0	0	0	0
22	Budowa linii oświetlenia ulicznego w Wałowicach przy drodze wojewódzkiej 707 od granic miasta Rawa Maz. do skrzyżowania z drogą powiatową	40 000	40 000	0	0	0	0
23	Pozyskanie terenu i budowa boiska sportowego dla sportowców zamieszkałych w rejonie wsi Boguszyce	10 000	10 000	0	0	0	0
24	Adaptacja budynku zlewni mleka w Wilkowicach na lokale socjalne	50 000	38 000	12 000	0	0	0
25	Adaptacja budynku szkoły w Dziurziołach na lokale socjalne	150 000	97 500	52 500	0	0	0

VIII. System wdrażania

Podstawową zasadą wdrażania PRL powinna być zasada wykonywania konkretnych działań przez poszczególne jednostki włączone do realizacji programu. Z punktu widzenia pełnionej roli w realizacji Planu można wyodrębnić 4 grupy podmiotów uczestniczących w nim. Są to:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu wdrażaniem PRL,
- podmioty realizujące zadania PRL, w tym instytucje finansujące,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty Planu,
- społeczność gminy jako główny podmiot odbierający wyniki działań PRL.

Główna odpowiedzialność za realizację PRL spoczywa na Wójcie, który co rok składa Radzie Gminy raporty z wykonania zadań. Wójt powinien współdziałać z organami administracji szczebla powiatowego i wojewódzkiego, które dysponują instrumentarium wynikającym z ich kompetencji.

Rolę komórki wykonawczej powinien pełnić **Zespół Realizacji PRL** powołany przez Wójta z pracowników Urzędu Gminy. W celu koordynacji działań Zespołu Realizacji PRL należy wyznaczyć osobę pełniącą rolę kierownika wdrażania Planu, który oprócz odpowiedzialności za pracę zespołu będzie ściśle współpracował z Wójtem.

Prawidłowym przeprowadzaniem procedur przetargowych zajmie się Komisja Przetargowa Urzędu Gminy.

Rozliczeniem finansowym projektów i zadań inwestycyjnych zajmie się Referat Finansowy w Urzędzie Gminy Rawa Mazowiecka

Urząd Gminy jako instytucja wdrażająca PRL jest odpowiedzialny za:

- inicjowanie i koordynowanie działań związanych z pozyskiwaniem funduszy europejskich,
- komunikację społeczną w zakresie przyjmowania nowych zadań organizacyjnych i inwestycyjnych,
- określenie projektu zgodnie z planem rozwoju lokalnego
- opracowanie studium wykonalności projektu,
- opracowanie projektu montażu finansowego
- przygotowanie dokumentacji technicznej dla projektu i uzyskanie wymaganych prawem pozwoleń,
- przygotowanie i składanie wniosków aplikacyjnych o przyznanie dofinansowania ze środków EFRR, EFS,
- przeprowadzenie postępowania przetargowego i wybór wykonawcy
- realizacja projektów zgodnie z określonymi wymogami,
- współpracować z ekspertami w zakresie realizacji zadań,

- po zakończeniu inwestycji monitorowanie i raportowanie wydatków i efektów rzeczowych projektu,
- przedkładanie Radzie Gminy raportów i informacji z przebiegu realizacji zadań umieszczonych w planie rozwoju lokalnego.

IX. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

IX.1. System monitorowania planu rozwoju lokalnego.

W monitorowaniu planu rozwoju lokalnego biorą udział pracownicy Urzędu Gminy Rawa Mazowiecka wchodzący w skład **Zespołu Realizacji PRL**. Kompleksowym prowadzeniem monitoringu wdrażania planu zajmie się Komisja składająca się z Przewodniczącego i Vice Przewodniczących Rady Gminy oraz z Przewodniczących Komisji Rady Gminy.

Materiały do monitorowania planu będą opracowywane przez **Pełnomocnika Zespołu Realizacji PRL** -Stanowisko ds. Promocji i Rozwoju Gospodarczego Gminy.

IX.2. Sposoby oceny planu rozwoju lokalnego

Wdrażanie PRL będzie podlegało regularnej ocenie w zakresie:

- określenia stopnia wykonania przedsięwzięć/działań,
- określenia stopnia realizacji przyjętych celów,
- oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonywaniem,
- analizy przyczyn tych rozbieżności,

Wójt poprzez **Zespół Realizacji PRL** będzie oceniał co rok stopień wdrożenia Planu i przygotowywał raport z przebiegu jego wykonania. W początkowym okresie wdrażania weryfikowana będzie lista przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w najbliższych latach.

Podstawą właściwego systemu ocen realizacji Planu jest dobry system sprawozdawczości, oparty na wskaźnikach (miernikach) stanu gospodarki, rolnictwa, środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa socjalnego i publicznego społeczeństwa. Kluczowe znaczenie w monitorowaniu i stymulowaniu realizacji Planu posiada Wójt oraz Rada Gminy. Główną ich rolą będzie monitorowanie przebiegu realizacji zadań zawartych w Planie oraz ewentualne interweniowanie w przypadku stwierdzenia opóźnień lub nieuzasadnionej rezygnacji z realizacji zadania.

Skuteczność Planu poddawana będzie bieżącej ocenie. Sprawowana ona będzie przez Wójta oraz Radę Gminy przy pomocy zawartych w punkcie VI wskaźników monitorowania.

IX.3. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi .

Inicjowanie współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi odbywać się będzie poprzez budowanie partnerstwa publiczno – prywatnego (Lokalne Grupy Działania LGD) w ramach *Pilotażowego Programu Leader +*. Tak zbudowane partnerstwo podejmowałoby działania na rzecz rozwoju gminy i regionu, a także przyczyniłoby się do aktywizacji oraz współpracy lokalnych środowisk.

Inicjowaniem współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi zajmie się Stanowisko ds. Promocji i Rozwoju Gospodarczego gminy .

IX Public Relations.

Zadaniem strategii informacyjnej jest:

- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania wsparcia w ramach funduszy strukturalnych dla wszystkich grup docelowych na terenie gminy,
- zapewnienie czytelnej informacji o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz obowiązujących w tym zakresie procedurach,
- zapewnienie bieżącego informowania opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie gminy,
- inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym,
- wykorzystanie nowoczesnych technologii, takich jak Internet, poczta elektroniczna, elektroniczna archiwizacja dokumentów, w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.

1. Grupy docelowe odbiorców

Działania podejmowane w ramach Planu Rozwoju Lokalnego gminy będą uwzględniały specyficzne potrzeby wymienionych grup docelowych, jeśli chodzi o zakres informacji oraz użyte instrumenty w celu osiągnięcia maksymalnej skuteczności.

Opinia publiczna – powszechna wiedza na temat działań związanych z wdrażaniem oraz wykorzystaniem środków Unii Europejskiej służyć będzie prezentacji korzyści płynących z członkostwa we Wspólnocie, budowaniu pozytywnego wizerunku podmiotów

zaangażowanych w proces wdrażania pomocy, jak również przyczyni się do poparcia dla inwestycji, których bezpośrednim beneficjentem będzie społeczność lokalna gminy. *Beneficjenci* - to osoby, instytucje lub grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy. Będą to:

- samorząd gminny,
- podmioty będące jednostkami podległymi samorządowi gminnemu bądź realizujące zadania jednostki samorządu gminnego,
- podmioty gospodarcze,
- organizacje pozarządowe,
- inne organizacje społeczne.

1. Kształtowanie wizerunku Planu Rozwoju Lokalnego

Wykorzystanie pomocy w ramach funduszy strukturalnych płynących z Unii Europejskiej uzależnione jest od poziomu świadomości w zakresie istnienia oraz możliwości pozyskania środków dla jednostek samorządu terytorialnego. W tym celu istnieje realna potrzeba konsekwentnego kształtowania pozytywnego wizerunku Planu Rozwoju Lokalnego.

2. Instrumenty strategii informacyjnej

Realizacji polityki informacyjnej służyć mają następujące instrumenty:

- a. spotkania, warsztaty, prezentacje – propagujące informacje o możliwościach wykorzystania środków unijnych i rezultatach wsparcia UE oraz usystematyzowania wiedzy;
- b. informowanie o projektach oraz ich promocja przez beneficjentów – należy zadbać o przekazanie odpowiedniej wiedzy beneficjentom z rejonu gminy, którzy będą odpowiedzialni za spełnienie wymogów w tym zakresie;
- c. powiatowe i gminne serwisy internetowe – będą szybkim i ogólnodostępnym źródłem informacji dla potencjalnych beneficjentów i instytucji o aktualnych możliwościach skorzystania z pakietu pomocowego, zaś dla opinii publicznej stanowią kompleksowe źródło informacji o osiągnięciach Planu Rozwoju Lokalnego i wsparciu ze strony Unii Europejskiej dla gminy;
- d. broszury informacyjne, ulotki, reklamy umieszczane na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy i na tablicach ogłoszeń w Sołectwach – ułatwiają w atrakcyjnej, przystępnej formie przybliżyć wiedzę na temat dostępnej

pomocy Unii Europejskiej, możliwości jej uzyskania oraz roli Unii Europejskiej w tym procesie;

- e. współpraca z mediami – działania wykorzystujące współpracę z prasą, radiem, telewizją o zasięgu lokalnym i regionalnym będą widocznym elementem przy realizacji Planu Rozwoju Lokalnego w szczególności w odniesieniu do opinii publicznej. Działania podejmowane za pośrednictwem mediów będą miały formę artykułów i relacji prasowych, audycji radiowych i telewizyjnych, reklam i ogłoszeń. Wszelka informacja o zasadach i procedurach związanych z wykorzystaniem funduszy strukturalnych powinna być przekazana w zwięzły i przystępny sposób.

Komunikacją społeczną zajmie się stanowisko pracy ds. Promocji i Rozwoju Gospodarczego w Urzędzie Gminy Rawa Mazowiecka .

Plan Rozwoju Lokalnego zostanie opublikowany na stronie internetowej Gminy Rawa Mazowiecka rawam.ug.gov.pl oraz wyłożony w Urzędzie Gminy dla społeczności lokalnej.

Wszystkie działania promocyjne dotyczące współfinansowania projektów i zadań ze środków UE będą zgodne z Rozporządzeniem Nr1159/2000/WE

3. Aktualizacja Planu Rozwoju Lokalnego

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Rawa Mazowiecka jest dokumentem „żywym” i będzie poddawany określonym modyfikacjom wraz z upływem czasu. Raz ustalone zadania nie powinny być one uznawane za niezmiennalne.

Plan Rozwoju lokalnego gminy Rawa Mazowiecka powinien mieć charakter kroczący. W określonych odstępach czasu (np. corocznie) wszystkie realizowane programy powinny być poddawane przeglądowi, w wyniku którego mogą zapadać decyzje o konieczności ich weryfikacji.

W trakcie realizacji planu może pojawić się konieczność zaprojektowania i uruchomienia nowych zadań. Zmiany treści planu polegające na uzupełnianiu zawartych w nim zadań i projektów muszą być także możliwe. Rada Gminy jako realizator Planu Rozwoju Lokalnego zajmie się generowaniem nowych zadań i projektów. Natomiast działania aktualizacyjne będą leżeć w gestii Wójta Gminy. Taki system zapewni

różnorodność poglądów na określone zagadnienia, dając lepsze podstawy merytoryczne dla ostatecznego procesu decyzyjnego.

Podsumowując, aktualizacja programów istniejących w ramach Planu Rozwoju Lokalnego oraz możliwość ich uzupełniania o całkiem nowe programy gwarantuje, że plan strategiczny będzie na bieżąco odzwierciedlał potrzeby Gminy. Natomiast zaproponowany instytucjonalny system wdrażania i monitorowania procesu realizacji Strategii podwyższa prawdopodobieństwo efektywnego i sprawnego zarządzania.

SPIS TABEL

Tabela 1. Podział administracyjny gminy	8
Tabela 2. Struktura ludności pod względem miejsca zamieszkania na dzień 31.12.2003r.	9
Tabela 3. Główne ciek wodne gminy Rawa Mazowiecka.....	13
Tabela 4. Długość dróg na terenie gminy z podziałem na zarządy.	17
Tabela 5. Struktura własności gruntów na terenie gminy.	23
Tabela 7. Struktura podstawowych branż na terenie gminy w latach 1999 – 2003.....	27
Tabela 8. Użytki rolne według klas bonitacyjnych	28
Tabela 9. Struktura gospodarstw rolnych wg miejsca zamieszkania użytkownika stan na 20.05.2002r.	29
Tabela 10. Struktura ludności gminy Rawa Mazowiecka według płci.....	32
i wieku na 20.05.2002r.	32
Tabela 11. Przyrost naturalny oraz ruch wędrowniczy w gminie Rawa Mazowiecka.....	33
Tabela 12. Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia i grup wieku.	34
Tabela 13. Struktura bezrobocia w gminie Rawa Mazowiecka w latach 2001 – 2003.	35
Tabela 14. Struktura bezrobocia w gminie za rok 2003.	36
Tabela 15. Struktura placówek oświatowych na terenie gminy na koniec 2003r.	37
Tabela 16. Liczba osób zagrożonych ubóstwem w gminie w 2003r.	38
Tabela 17. Bezrobocie w kraju, województwie łódzkim i powiecie Rawskim	39
Tabela 18. Ludność gminy według płci i ekonomicznych grup wieku na 20.05.2002r.	40
IV.1. Planowane projekty inwestycyjne na lata 2004-2006	49
VII. Plan finansowy na lata 2004-2006	61